Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2 МАРТ 1967 й.
2-йил чиқиши.
ПАЙШАНБА.
№ 52 (207).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОШКЕНТ АКАДЕМИЯ ШАҲАРЧАСИ

Тошкент Академия шаҳарчасида Ботаника институти учун бино қурила бошланди. Бу илмий муассасанинг янги корпуси ўсимликларни тадқиқ қилишда энг мураккаб физиологик-биохимик ва анатомик методларни қўлланиш имконини берувчи мукаммал лаборатория ускуналари билан таъминланади.

Архитекторлар институтнинг янги биносида гербарийлар жойлаштириладиган катта хона қуришни кўзда тутдилар. Бу хонада ўсимликларнинг ноёб коллекцияси жойлаштирилади. Ўсимликларнинг кўпчилиги қарийб 100 йил муқаддам йиғилгандир. Бу гербарий илмий жиҳатдан катта аҳамиятга эгадир. Шу сабабли, уни сақлаш учун алоҳида режимга риоя қилинади.

Ўрта Осиёдаги фойдали ўсимликларни ҳар томонлама ўрганмоқ учун зарур бўлган гулхона ва вегетация уйчасини қуриш ҳам кўзда тутилади.

Академия шаҳарчасида Химия институти, Кибернетика институти, Ўсимлик моддалари химияси институти ва бошқа илмий муассасалар янги биноларга кўчиб кириш ди. Республика Фанлар академиясининг конструкторлик бюроси ва босмахонаси ҳам шу ерда жойлашган. Кейинчалик Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтларининг кўпчилиги шу шаҳарчадан жой олади.

Фан шаҳарчасини қуриш учун Высоковольтная кўчаси районида 90 гектар майдон ажратилди. Бу ерда институтларнинг корпусларидан ташқари, олимлар учун уй-жойлар ҳам қурилади.

Академия шаҳарчаси ўзининг болалар муассасалари, поликлиникаси, стадиони ва ёпиқ сузиш ҳавзаси бўлган спорт иншоотлари комплексига эга бўлади. Ўн минг номерли автомат телефон станцияси қурилмоқда.

(ЎзТАГ).

МОДАЛАР МУҲОКАМАСИ

Пойтахтимиздаги Модалар уйининг ходимлари «Ташавтомаш» заводи ишчилари ҳузурида бўлдилар. Улар ишчиларга баҳорги ва ёзги кийим-кечакларнинг намуналарини намойиш қилдилар. Намойиш қилинган кийимлар орасида байрам либослари, иш кийимлари ва болалар кийимлари бор.

Санъатшунос П. Очаковская ишчилар билан модалар ҳақида ҳамда қандай кийиниш кераклиги ҳақида суҳбат ўтказди.

Завод ишчилари бундай фойдали учрашувлар тез-тез ўтказиб турилиши истагини билдирдилар.

ҚАҲРАМОНЛАР ХИЁБОНИ

Улуғ Ватан уруши йилларида тошкентлик ўзбек жангчилари ажойиб қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Улардан 26 паҳлавонга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилган.

Пойтахтдаги «Победа» маданият ва истироҳат боғининг маъмурияти боғнинг энг гўзал манзарали хиёбонини Қаҳрамонлар номи билан аташга қарор қилди. Хиёбонга мармардан ишланган ҳурмат тахтаси ўрнатилади. Бундан ташқари Совет Иттифоқи Қаҳрамонларидан Саидусмон Қосимхўжаев, Абдусаттор Эшонқулов, Шодмон Умаров, Ботир Бобоев, Самиғ Абдуллаев, Солиҳ Умаров ва бошқаларнинг катта портретлари қўйилади.

Қаҳрамонлар хиёбони шу йил 12 апрелда — космонавтлар куни очилади.

ПРОФЕССОР НОМИДА

Бу хона оддийгина жиҳозланган. Ортиқча буюм ва жиҳозларни кўрмайсиз. Китоб жовонлари-ю, уч-тўртта шкафгина бор, холос.

Аммо бу жовонлар билан шкафларда сақланаётган турли ҳужжатлар, қўлёзма ва мактублар ўзига хос бир тарихий манбадир. Хонадаги ҳамма китоб ва ҳужжатлар марҳум профессор Борис Апполонович Левковичнинг шахсий ҳаёти билан бевосита боғлиқ.

Олим сермазмун ижодий фаолияти мобайнида кўпгина илмий асарлар яратди. Унинг, айниқса пахтани қайта ишлаш технологияси бўйича олиб борган тадқиқотлари илмий жамоатчиликка манзур бўлди.

Толмас тадқиқотчининг республикамизда тўқимачилик саноати илмий асосларини ривожлантиришдаги хизматлари катта бўлди. Тошкент Тўқимачилик институтининг тарихи олимнинг жўшқин фаолияти билан боғлиқдир. Профессор бу олий ўқув юртида пахтани дастлабки ишлаш кафедрасини ташкил этишда ва унинг самарали фаолиятини таъминлашда катта иш қилди.

Илм-фан соҳасидаги баракали ижоди юксак тақдирланди. Профессор Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси қилиб сайланди. Кейинчалик унга республикада хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби унвони берилди.

Олим бой шахсий кутубхонасини Тошкент Тўқимачилик институтига армуғон этишни васият қилган эди. Шу сабабли профессорнинг кутубхонаси олий ўқув юртига топширилди.

Институт ректорати ва партия ташкилоти марҳум олимнинг хотирасини абадийлаштириш юзасидан бир қатор тадбирларни белгилади. Пахтани дастлабки ишлаш кафедраси ҳузурида яқинда фан арбоби номидаги кабинет ташкил этилди.

Бунинг учун алоҳида хона ажратилди. Бу ерда атоқли фан соҳибининг шахсий кутубхонасидаги турли адабиётлар билан бир қаторда ҳамкасблари ҳамда шогирдларининг олим тўғрисидаги хотиралари, фотосуратлари ҳам бор.

ҚАҲРАМОНЛИК МОНУМЕНТИ

Чилонзорнинг марказий кварталларидаги зонада — «Халқлар дўстлиги» проспекти ҳамда Волгоград кўчаси жойлашган районда қардош республикалар боғи барпо этилади. Боғнинг қоқ ўртасида «Жасорат» монументи ўрнатишга қарор қилинди.

Ана шу монументнинг лойиҳасини тузиш учун конкурс эълон қилинган эди. Ҳозирда монументнинг тўртта лойиҳаси тақдим этилди. Бу лойиҳалар республика Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида намойиш қилинмоқда. Бу лойиҳаларнинг қайси бири ютиб чиқаркин?

Мана, биринчи лойиҳа. Унинг автори майдон марказида гумбаз шаклида иккита символик арк қуришни тавсия этади. Биринчи аркнинг пештоқида «1966 йил, 26 апрель», иккинчисида эса «Тошкент! Сенинг заминнинг силкинганда халқлар дўстлиги метиндек қояга айланди» деган ёзувлар бўлади. Ҳар бир аркнинг таг қисмида табиий офат ва шаҳар халқларининг жасоратини ифодаловчи тошлардан ясалган гуллар бўлади.

Баландлиги 20 метрлик монумент тагидаги хиёбон орқали «Қурувчилар» номли иккинчи композицияга ўтилади. (Биринчи суратга қаранг). Бу композициянинг олд томонида Тошкентни қайта тиклашда қатнашган 15 республикани ифодаловчи 15 та чашмали фонтан бўлади.

Монументнинг иккинчи лойиҳасида ўртасидан иккига ажралган 30 метрлик тепалик ифодаланган. Парчаланган тепалик ён бағрида: «Бу тепалик эски Тошкентнинг харобаларидан тўпланган» деган ёзув бўлади. Тепалик остига «1966 йил, 26 апрель» ёзувли гранитдан ишланган соат ўрнатилади. Орқа томонда эса, 180 метрли сув ҳавзаси қурилади.

Учинчи суратга қаранг. Икки эркак ва бир аёл залварли тўсинни ушлаб қолишмоқда. Бу, турли миллат вакиллари бир-бирларига ёрдам беришаётганини тасвирловчи монумент тепалик устига ўрнатилган. Тепаликка зинапоядан кўтарилиб, монументга яқинлашганингиз сари, уларнинг сиймоси катталашиб боради.

Сўнгги, тўртинчи лойиҳанинг автори аркнинг ҳамма зоналарини «Халқлар дўстлиги», деб аталган тантанали хиёбонга бирлаштиришни тавсия этади. Бош хиёбон ўзига ёнбош хиёбонни бирлаштириб, монумент томонга олиб боради. Монумент олдидаги майдонча торайиб, кўл ёқасига олиб боради... Иккинчи томонда эса, майдон дарз кетган, ер қобиғининг синиқларини ифодаловчи девор билан ажралиб туради. Монументнинг ички томонидаги майдончага кирсангиз, унинг ниҳоятда нозик орнаментлар билан ишланганини кўрасиз. Бу ерда инсон ақл-идрокининг табиат офатидан устун келишлигига ишонч ҳосил қилинади.

«Жасорат» монументи шаҳар аҳолисининг мардлигини, қатъийлиги ва табиий офат олдида бўйсунмаганлигини ифодалайди. Бу монумент совет халқлари ленинча дўстлигининг кучи ҳамма вақт ғолиб чиқажаклигини ёрқин ифодалаб беради.

Чилонзордаги янги хушманзара боғга ўрнатиладиган монумент шунинг билан бир вақтда халқларнинг бузилмас биродарлигига ва дўстлигига ўрнатилган абадий хотира ҳам бўлиб қолади.

Р. ЗАГРЕБНОЙ.

МУЗ ВА ГУЛЛАР

Доғистон қишлоқ хўжалик институтининг тажриба хўжалигидаги иссиқ хоналарга бир назар ташланг. Ташқарида томлардан муз гулчамбарлари осилиб ётибди, ичкарида эса атиргул, чиннигул, лола, хризантема гуллари яшнаб ётибди.

Иссиқхоналардаги ёз икки минг квадрат метрга қулоч ёзган. Петрушка, пиёзлар ярқираб кўкариб турибди. Помидорлар қизармоқда, бодринглар ўсяпти. Иссиқ хоналарни иситиш учун махсус тайёрланган қувурлар орқали 1800 кубометр ҳажмида ҳаёт бахш этувчи иссиқ сув келиб туради.

Р. Дик фотоси.
ТАСС фотохроникаси

Билим даргоҳининг тўйи

Ватанимизнинг саноати учун инженер-техник кадрлар тайёрлашда Тошкент политехника институти механика факультетининг ҳиссаси катта. Мазкур билим даргоҳининг ташкил топганига чорак аср бўлди.

Немис-фашист газандаларнинг Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кирган дастлабки кунлари Турксиб пўлат изларидан шарққа келаётган вазмин эшелонларнинг кети узилмасди. Ўша пайтда Киев политехника институти Тошкентга «прописка» қилингач, уни Ўрта Осиё Саноат институти билан бирлаштирилади.

Кейинчалик институтда янги-янги факультетлар ташкил топа бошлади. Шулардан бири, ўзининг 25 йиллик тўйини нишонлаётган механика факультетидир. Факультетда дастлаб механика қуйиш технологияси, металларни иссиқлик билан ишлаш, штамповка ва металл қирқиш установкалари каби ихтисослар бўйича инженер кадрлар тайёрлаб чиқариш мўлжалланганди.

Аммо шу пайтда Ўрта Осиёнинг саноат корхоналарини юқори малакали мутахассислар билан мумкин қадар тезроқ таъминлашдек улкан вазифа турарди. Шу мақсадда институтнинг бошқа факультетларидан машина қисмлари ва амалий механика, металл технологияси, ишлаб чиқариш муассасаларини уюштириш ва уларнинг иқтисоди каби кафедралар механика факультетига кўчирилди.

1945 йилга келиб факультетда билим олаётган 250 студентдан 65 таси инженерлик дипломлари билан ишлаб чиқаришнинг зарбдор участкаларига жўнаб кетишди.

Уруш тугагач Киев политехника институтини яна ўз юртига кўчириш лозим, деб топилди. Шунда факультетдаги мушкулликни тезда бартараф қилиш учун, партия ва совет органлари Г. Молчанов, Г. Морголин, К. Хорошев каби йирик мутахассис кишиларни саноат корхоналаридан илм даргоҳига сафарбар этди.

— Ўтган чорак аср давомида механика факультетини тугатиб чиққан уч мингдан ортиқ инженер-кадрларни Ватанимиз завод ва фабрикаларида учратиш мумкин. Шу мутахассисларнинг бир қанчаси партия ва совет ташкилотларида маъсулиятли вазифаларда ишлаб, партия ва халқ ишончини шараф билан оқламоқдалар, — дейди факультет декани, техника фанлари кандидати У. А. Икромов.

Факультет ҳозирги замон фан ва техникасининг сўнгги ютуқлари билан жиҳозланган, қатор лабораторияларга эга. Бу лабораторияларда бўлажак ёш олимлар — аспирантлар ўз илмий ишларини ниҳоясига етказиш ҳаракатида. Тўйингиз муборак, техника ижодкорлари.

Н. ҲАСАНОВ,
институт ўқитувчиси.

ТУҲФА

Кўн-галантерея буюмлари фабрикасининг аҳил коллективи жамоатчилик асосида янги магазин қуришга аҳд қилган эди.

Бугун Чилонзор районининг 9-январь кўчасида очилган янги озиқ-овқат магазини меҳнаткашларга байрам олди туҳфаси бўлди.

МАҲАЛЛА УНИВЕРСИТЕТИДА

Октябрь районининг «Илғор» ва Литвинов номли маҳаллаларида очилган атеистик университетининг навбатдаги машғулоти Литвинов номли маҳалла клуби биносида бўлиб ўтди. Машғулот университет ректори — Ўзбек давлат физкультура институти кафедра мудири, доцент Э. М. Мавлонийнинг кириш нутқи билан очилди.

Нотиқнинг мазмунли ва жонли нутқи тингловчиларда зўр қизиқиш туғдирди. Машғулот қизғин савол-жавобга айланиб кетди.

Тингловчиларни қизиқтирган маданий мерос, КПСС ва Совет ҳокимиятининг динга муносабати каби саволларга жавоб беришда шу институтнинг кафедра мудири, доцент У. Бозоров, старший ўқитувчи М. Бикиновлар ҳам иштирок қилишди. Университет тингловчилари маҳалла клубида ташкил қилинган атеистик виставка билан ҳам танишдилар.

УСТОЗЛАРДАН ЎРГАНИБ

Бугун Тошкентдаги Республика ўқитувчилар малакасини ошириш институтида ишлар қизғин. Институтнинг хўжалик ишлари бўйича мудири, халқ маориф аълочиси Ғулом Каримов ҳар бир хонани қайта жиҳозлаш ҳақида хўжалик ишчилари билан биргаликда жонбозлик кўрсатяпти.

Чунки, республикамизнинг ҳамма областларидан бу ерга келган тўрт юзга яқин ўзбек ва рус тили мактабларининг турли фан ўқитувчилари, илмий ишлар бўйича мудирлар, мактаб, мактаб-интернат, болалар ва пионерлар уйларининг директорлари малакаларини ошириб, жонажон коллективларига қайтмоқдалар.

Булар бир ой мобайнида тил-адабиёт, жисмоний тарбия, чет тиллари, химия, математика фанлари бўйича институтнинг С. Д. Ғафуров, М. Ҳикматов, М. Д. Богомолов, Х. Қ. Аҳмедов, А. Қаюмов, Қ. Шарипов каби тажрибакор, пешқадам педагоглари ва методистларидан таълим олдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг лектори Е. М. Блок тингловчиларга халқаро аҳвол ҳақида лекция ўқиди.

— Институтимизда ой сайин юзлаб ўқитувчилар ўз фанлари бўйича малака оширмоқдалар,— дейди институтнинг илмий ва методик ишлар бўйича ректор ўринбосари Акром Ғаниев. Бугун тўрт юзга яқин педагогни кузатар эканмиз, эртага яна шунча меҳмонларни кабул қилиб олишимиз керак. Март ойида фаннинг ўн бир соҳаси бўйича областлардан келган ўқитувчилар ўз малакаларини оширадилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» саҳифаларида

⊙ Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойи қатнашчилари республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1967 йилги социалистик мажбуриятларини бир овоздан қабул қилдилар.

Пахтакорлар Ватанга 4 миллион тонна пахта бериш — юбилей йилининг марраси деб белгиладилар.

⊙ Тошкент Электротехника заводининг йиғувчи слесари Ойниса Нурматовна Ҳолиқова республика Олий Совети депутатлигига иккинчи марта номзод қилиб кўрсатилди. О. Н. Ҳолиқова сайлов олди йиғилишида сўзга чиқиб, билдирилган ишонч учун сайловчиларга миннатдорчилик изҳор қилди ҳамда уларнинг ишончини оқлашга ваъда берди. 4-1 Май сайлов округидан республика Олий Совети депутатлигига номзод, Тошкент шаҳар Ленин райони партия комитетининг биринчи секретари Ботир Ғуломович Ҳалилов билан учрашув бўлиб ўтди. Сайловчилар Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига 17-Оржоникидзе округидан депутатликка номзод, «Ташавтомаш» заводининг директори Игорь Константинович Припусков билан ҳам учрашдилар.

ДУШАНБА СЕССИЯСИГА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси профессор И. Ҳамробоев, геология-минерология фанлари кандидатлари М. Аҳмаджонов, И. Кензин ва А. Хлобустовлар Душанба шаҳрига жўнаб кетдилар. Олимларимиз у ерда очиладиган СССР Фанлар Академияси ер ҳақидаги фан бўлимининг Ўрта Осиё сессиясида қатнашадилар.

Геология ва геофизика институтининг директори профессор И. Ҳамробоев сессияда ер қобиғини ва унинг юқори қатламини геологик, геофизик ва геохимик текширишлар методикасининг асосий йўналишлари тўғрисида доклад қилади.

Ундан ташқари ўзбекистонлик олимлардан академик В. И. Попов «Ўрта Осиё территорияси ер қобиғи ва юқори қатламининг тузилишидаги асосий хусусиятлар» деган темада доклад қилади.

Сессия охирида Ўрта Осиё ер қобиғи ва унинг устки қатламини комплекс ўрганишнинг 1967 — 1970 йилларга мўлжалланган программ лойиҳаси тузиб чиқилади.

ТОШКЕНТ—ХАЛҚАРО ФЕДЕРАЦИЯ АЪЗОСИ

Азим Тошкентимиз жаҳонга овозаси кетган шаҳарлардан бири. Шаҳар ижроия комитети халқаро алоқалар бўлимига келаётган мактублар билан танишган киши бунинг шоҳиди бўлади.

Бугунги кунда пойтахтимиз қардош шаҳарлар халқаро федерациясининг ҳақиқий аъзоси. Тошкент ҳозирда бу федерацияга аъзо бўлган Карочи (Покистон), Патнела (Ҳиндистон), Тунис, (Марокаш). Триполи (Ливия) шаҳарлари билан доимий алоқа ўрнатган.

Панжоб шаҳри билан боғланган алоқа ҳам ҳар иккала шаҳар ўртасидаги дўстлик ипларини янада мустаҳкамламоқда. Тошкент билан Мали республикаси пойтахти Бомако ўртасидаги ўзаро ҳамкорликка ҳам асос солинди.

САЙЛОВ КАМПАНИЯСИ КУНДАЛИГИ

ҲУРМАТГА САЗОВОРЛАР

Тошкентдаги 111-мактабда жойлашган 30-сайлов участкасининг агитпункти 1 минг 702 сайловчига хизмат кўрсатмоқда. Агитпункт ҳар доим сайловчилар билан гавжум.

Сайловчиларга хизмат қилаётган 97 агитатор аҳоли ўртасида савол-жавоб кечалари, суҳбатлар, лекциялар ўтказиб турибдилар.

Яқинда маҳалла чойхонасида агитаторлардан Анвар Вилданов, Бекмурод Жўраевлар «Совет сайлов системаси дунёда энг демократик сайлов системасидир» деган темада суҳбат ўтказдилар. Суҳбатга 300 дан ортиқ сайловчи қатнашди.

Зокиржон Йўлдошев, Фатҳулла Низомов, Ёқутой Каримова ва бошқа агитаторлар ҳам ўз хизматлари билан сайловчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

ЎЗ ИШИНИНГ УСТАЛАРИ

ДИСПЕТЧЕР

Оркестр дирижёрсиз иш кўролмаганидек, темир йўл поездлари ҳам диспетчер бўлмаса ўрнидан бирор ерга силжий олмайди. Диспетчернинг аралашувисиз бирорта поезд ёки локомотив йўлга тушмайди, Тошкент темир йўл бўлимида 40 га яқин шундай диспетчерлар бўлиб, улар поездларнинг мунтазам ҳаракатда бўлишини таъминлаш, составларни йиғиш, маҳаллий юкларни у ёки бу станцияга юбориш, бўш вагонларни жўнатиш ишларига бошчилик қилишади.

Биз Тошкент темир йўл инженерлари институтида таҳсил кўрганлардан бири Мираҳмад Мирзаҳмедов тўғрисида ҳикоя қилмоқчимиз.

...Ўрта бўйлик, қорачадан келган бу йигитни кўпинча ишга эрта келиб, участкадаги ишларни кўздан кечириб юрган пайтида кўрасиз.

Шунинг учун ҳам у ўз участкасини яхши билади: поездларни қабул қилиш ва жўнатиш, шохобчаларнинг бўш ёки бандлигини ҳисобга олиш, навбатчилар, локомотив машинистлари ва машиналарни диққат-эътиборда тутиш, ҳар бир кишининг қобилияти ва кайфиятини билиш —поездларнинг бетўхтов ҳаракат қилишини таъминлайди. Шу вазифаларни бажариш диспетчердан катта масъулият талаб қилади. Бу ишларни диспетчер Мирзаҳмедов ҳамирдан қил суғургандек осон бажаради.

... Бирдан иккинчи разъезддан қўнғироқ қилишди:

— Диспетчер! Қум юкланган составни Луначарский томонга ўтказиб юборинг.

Мирзаҳмедов қизил қаламлар билан белгиланган чизиқларга қарайди. Сирдарёда шу йўлдан поезд жўнатилмоқчи... Умуман, маршрутни олдиндан ўтказиб юбориш мумкин. Фақат у тезроқ ҳаракат қилса бўлгани. Бугун қайси машинист ишлар экан?

— Механик ким?— сўради у разъезддаги диспетчердан.

— Кочубей.

«Иван! У билан Витя Ловицковга ишонса бўлади!»

— Жўнатинг!— дея у навбатчига буйруқ берди.

Икки минутдан кейин навбатчи диспетчер Мирзаҳмедовга поезднинг жўнатилганлигини хабар берди. Сўнгра эса бошқа навбатчилар ҳам ахборот беришади. Мирзаҳмедов барча ишлар ўз вақтида бажо келтирилишига ишонади...

— Вақт тез ўтади. Ёш диспетчер ўз навбатчилигини тамомлайди. Барча поездлар график бўйича ўтганлигини кўз олдига келтиргач, у ишидан мамнун бўлади.

Диспетчерлар коллективи бўлимда энг яхши коллектив сифатида коммунистик меҳнат номини олган. Ўз ишининг устаси бўлган Мирзаҳмедовни бу ерда ҳамма ҳурмат қилади.

Шунинг учун ҳам яқинда уни Тошкент шохобчасининг энг масъулиятли участкасига ишга қўйишди. Мирзаҳмедов ўз зиммасига юкланган бу вазифани ҳам пухта ва ҳалол адо этмоқда.

Шароит яхши ўрганилганда, поездлар юриши хавфсизлиги таъминланишини тушунган Мираҳмад ишдан бўш вақтларини станцияларга бориш, станцияларнинг шароитини ўрганиш билан ўтказади. Бу эса яхши самаралар беради.

Тошкент темир йўл бўлимларида Мирзаҳмедов сингари ўз ишининг моҳир усталари — темир йўл «дирижерлари» бор экан, поездлар қатнови ҳам хавфсиз бўлади, иш доим кўнгилдагидек бўлаверади.

В. ДМИТРИЕВ.

Пойтахтимизнинг Киров районидаги Энгельс кўчасида шаҳар марказий канализация тармоқлари учун коллектор-туннель қазилмоқда. Бу объектни «Востокподземстрой» трестига қарашли Тула шаҳридан келган 100 кишилик шахтёрлар бригадаси олиб бораётир. Ҳозир коллектор — туннелнинг биринчи навбати тайёр бўлиш арафасида турибди.

Суратда: Шу объектни қураётган бир группа илғор шахтёрлар (чапдан ўнгга) В. Смирнов, А. Ҳабибуллаев ва А. Казарин ўртоқлар.

ҲАММА СИНГАРИ

Босмахона деганда катта машиналарнинг айланиши, рулонга ўралган қоғозларнинг шитирлаши-ю, линотип машиналарининг шовқини кўз олдингизга келади. Лекин биз сўз юритаётган брайлча рельеф ҳарфлар босмахонаси шуниси билан характерлики, унда ишловчиларнинг кўпчилиги кўзи ожиз кишилардир.

Собир Раҳимов кўчасида жойлашган бу босмахона 1949 йили ташкил этилган.

Янги ташкил қилинган босмахона эски дастгоҳлардан иборат эди. барча иш қўл ва оёқ кучи билан бажарилар, ҳар бир ҳарф терувчи эса тунукага педални оёқ учи билан, клавишларни бармоқлари билан босиб, ҳарф териши керак эди. Тунукада ҳарфлар пайдо бўлгач, уни қўл прессида ишлашар, сўнгра ёғоч станокда, ип ва нина билан тикилиб, қоғоз ва картонлар қўл билан фавшерда кесиларди.

Йиллар ўтиши билан брайл босмахонаси ҳам аста-секин ўзгара борди. Кўпгина бинолар қурилиб янги машиналар келтирилди. Орадан кўп ўтмай нашр қилиш, линотип, стереотип цехлари қад кўтарди. Шундай қилиб ишлар юришиб кетди. Илгари 60 га яқин ишчи ишлаган бу босмахонада, ҳозир 360 киши самарали меҳнат қилмоқда. Уларнинг асосий вазифаси юқори синфда ўқийдиган кўр кишилар учун адабиётлар, адабий-бадиий китоблар нашр қилишдан иборатдир.

Шу кунларда катта ёшдаги кўзи ожизлар учун брайлча «Алифбе» ҳам чиқарилмоқда.

1949 йили атиги 10 минг китоб маҳсулоти ишлаб чиқарилган бу босмахонада, ҳозирги кунда дарсликлар босиб чиқариш плани 55 мингга етди.

Ўзларининг самарали меҳнатлари билан илғорлар сафидан ўрин олган мастерлардан Н. Юсупов, С. Кудинова, С. Соатов, нашрловчи Т. Умаров, муқаваловчи Л. Ряховская, ҳарф терувчи С. Собитов ва Ю. Тошпўлатовлар нормаларини ҳар доим ортиғи билан адо этяптилар. Уларнинг дилида бир мақсад: ҳамма каторп самарали меҳнат қилиб, Октябрнинг 50 йиллигини меҳнатда юқори кўрсаткичлар билан кутиб олишдир.

Ш. ФОЗИЛОВ.

ТОШКЕНТ ЧИРОҚЛАРИ

Пойтахтимизда ҳар оқшом минг-минглаб чироқлар кўчаларни, майдонларни, хиёбонларни сутдек ёритади. Кўчалардаги устунларга ўрнатилган 31 мингдан ортиқ чироқ тонггача хизматда. Улар бир минг километрдан ортиқ масофани ёритар экан.

Зилзила Тошкент электр тармоқлари «томирлари»ни узиб кетган эди. Шундан бери майдон, хиёбон, боғлар, катта кўчаларни ёритиш борасида талайгина ишлар бажарилди. Ҳар оқшом ранг-баранг лампочкаларнинг 20 мингтаси ёниб турибди.

Шаҳарни янада бекаму-кўст ёритиш учун Шота Руставели, Волгоград каби катта кўчалардаги ёритиш тармоқлари ремонтдан чиқарилади.

Электриклар Улуғ Октябрь 50 йиллигига ажойиб совға тайёрламоқдалар. Катта тўй кунлари пойтахтимиз Ильич нурларига «чўмади». Шаҳар бўйлаб 50 минг ранг-баранг лампочкалар порлайди.

ТИЛГА ИХТИЁРСИЗ—ЭЛГА ЭЪТИБОРСИЗ

Эй туққан тил, эй гўзал тил.
Ота-онамнинг тили
Дунёда кўп нарса билдим
Сен туққан тил орқали.

А. ТЎҚАЙ.

Ҳар бир маданиятли киши ўз фикрини тўғри, аниқ, равон, майин, жозибали ва таъсирчан ифодалай олиши учун аввало ўз она тилини яхши ўзлаштириши, унинг элементларидан ўринли фойдаланиши керак.

Шунинг учун К. Д. Ушинский: «Она тили бошқа ҳамма предметлар таркибига кирувчи ва ўзида уларнинг натижаларини мужассамлаштирувчи бошланғич таълимнинг марказий предметидир»,—деб таъкидлаган эди.

Она тилининг барча қонун-қоидаларини тўлиқ эгаллаган кишининг нутқ маданияти ҳам равон, пок бўлиши табиий.

Маълумки, ҳар бир қон таначаси гавданинг муҳим бир қисми бўлганидек, ҳар бир айрим киши ҳам халқнинг муҳим бир заррасидир. Бинобарин ҳар бир инсоннинг нутқ маданияти учун курашиш халқнинг маданият учун курашидир. Тилга эътиборсизлик билан қараш элга ҳурматсизликдир.

Лекин афсуски, ҳали орамизда тилнинг маънавий ҳаётдаги аҳамиятини тушунмайдиган, ўз она тилида фикрини тўғри баён этолмайдиган, чала-чулпа, мантиқсиз гапирадиган икки тил элементлари (ўзбек ва рус тили элементларини назарда тутяпмиз)ни аралаш қўллайдиганлар йўқ эмас.

Ушбу мавзу юзасидан шаҳримиздаги кўпгина мактабларда бўлиб, ўқувчиларнинг ўзаро муомалаларига бир эътибор бериб кўрдик.

Қўлимизда тўпланган фактлар шуни кўрсатяптики, бизнинг фикримизча, нутқ маданияти масаласига фақат ва фақат боланинг ёшлигидан эътибор бериш зарур экан.

Бошланғич синф ўқитувчиларидан тортиб то юқори синф ўқитувчиларигача қайси бир фан ўқитувчиси бўлишидан қатъий назар ҳар бир дарсда, дарсдан ташқари вақтларда ўқувчиларга адабий тил нормаларини сингдириб бориш лозим.

Боланинг нутқига ёшлигидан эътибор беришимизга сабаб шуки, боланинг муомаласидаги ёки хулқидаги бирон бир одат унинг онгида маълум вақтгача мустаҳкам сақланиб туради, нутқ ёки хулқдаги бундай ҳолатни қайта тарбиялаш унинг бошланғич даврига қараганда анча мураккаб бўлади. Шунинг учун фикрнинг тўлиқ, мазмунли ва равон бўлишига эришишимиз учун уларнинг ёшликдан оғзаки ва ёзма нутқ малакаларини шакллантириб боришимиз керак.

Кичик, ўрта ва катта ёшлардаги ўқувчиларнинг ўзаро муомалаларидаги (оғзаки нутқларидаги) адабий тил нормаларини бузиш ҳоллари кўпроқ сўзлашув тилига хос бўлган фонетик ўзгаришларга ёки айниқса диалектал ҳолатларга кўпроқ берилишлари туфайли содир бўлмоқда.

Биринчи навбатда шаҳримиздаги мактаб ўқувчиларининг шева ҳолатига берилишларига қарши курашмоғимиз керак. Чунки бу ҳолат ўқувчиларнинг ёзма нутқларига ҳам ўз таъсирини ўтказмоқда.

Бунга фақат мактаб ўқитувчилари ва тарбиячиларгина эмас, балки ҳар бир ота-она, барча зиёлилар — кенг жамоатчилик аҳамият бериши керак.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш кераккики, адабий тилнинг бузиб талаффуз этилиши ўқимишли кишилар орасида учраши ачинарли бир ҳолдир. Чунки ёшлар ниҳоятда тақлидчан бўладилар. Катталар ўқигандек ўқишга, ёзгандек ёзишга, сўзлагандек сўзлашга ҳаракат қиладилар. Шунинг учун катта ёшдагилар нутқ маданияти масаласига ниҳоятда сезгирлик билан диққат қилишлари кераккики, токи атрофларида ёшлар борлигини унутмасликлари лозим.

...Эрта билан ишга кетаётганимизда ёки ишдан қайтаётганимизда трамвай, троллейбус ёки автобусларда баъзи бир ўртоқлар суҳбатларининг гувоҳи бўламизки, бундай суҳбатларда ифода этилаётган сўз ёки ибораларни эшитиб таажжубланамиз.

Баъзилар жонли сўзлашувда кўпинча русча сўзларнинг ўзбек тилидаги шакли айнан бор бўлгани ҳолда русча сўзни гап орасида аралаш қўллаб, тилга эътиборсизлик билан қарайдилар. Бу эса мутлоқ маданиятлиликка кирмайди. Аксинча ўша русча сўзнинг ўзбек тилидаги шаклини топа билмаганликдан — саводсизликдан келиб чиқади. Чунки ўзбек тили сўзларининг маънолиги ва маъно нозиклиги билан жуда бой лексик қатламга эга. Шундай экан, тил эътиборсизлигига қарши изчил курашмоғимиз лозим.

Шундай суҳбатлардан баъзи бирларини ўз ҳолича эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Олий маълумотли икки зиёлининг ўзаро суҳбатидан.

— Э, Мовлон, аччўтим ничевоми?

— Ҳа, бўлади, ҳечқиси йўқ...

ёки университетдаги студентлар суҳбатидан:

— Ўзимам ўзбейчасини қидириб тополмаяпман-де. Русчасини топганимминам рус тилини сапсем билмайман.

Ёки:

— Юринг, олдинда бора қолилу, мушайт қилмай қўя қолилу...

Бундай ҳодисаларга барча жамоат жойларида, кўплаб гувоҳ бўлиш мумкин. Ўшандай суҳбатларда ўртоқларнинг фикрларидаги ўринсиз, бузиб талаффуз қилинган русча сўз ёки бирикмалардан: вдруг, уже, папанг, нужели, падарит этдим, пашли, интереснa, брук, почему, так, культурний, творчиский атесинг уйдами кабиларни кўрсатишимиз мумкин.

Нима учун биз «отчет»ни ҳисобот, «ничего»ни тузук, дуруст, ёмон эмас, «совсем»ни ҳеч, сира, бутунлай, мутлоқ, «мешать»ни ҳалал бериш, «вдруг»ни тўсатдан, бирдан, беҳосдан, «папа»ни ота, дада, «неужели»ни наҳотки, «подарить»ни совға қилмоқ, тақдим қилмоқ, «порядок»ни тартиб шаклида айтишимиз мумкин эмас?!!

Бизнингча, ҳар бир тилни ўрганишда аввало тўғри талаффуз билан нуқсонсиз ёзишни унутмаслигимиз керак.

Демак, нутқимизнинг гўзал бўлиши учун ўз нутқимизни адабий тил нормаларига, қонун-қоидаларига мослаштиришимиз керак.

Ҳар бир саводхон ўз она тилини пухта ўргансин, ўзи сўзлаётган тилнинг софлигини бузмасин, нутқнинг соддалиги, гўзаллиги, мазмундорлиги учун, юксак нутқ маданияти учун изчил курашайлик.

А. П. Чехов айтганидек, инсоннинг ҳамма нарсаси — чеҳраси ҳам, кийими ҳам, қалби ҳам, фикри ҳам гўзал бўлиши керак. К. С. Станиславский «Содда ва гўзал гапирмоқ эса санъат ҳисобланади», — деб бежиз айтмаган.

С. РИЗАЕВ,
илмий ходим.

1944 ЙИЛ

2—5 ЯНВАРЬ. Тошкентда пахтакорларнинг биринчи республика қурултойи (съезди) бўлиб ўтди.

21 ЯНВАРЬ. Тошкент Тўқимачилик комбинати Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

25 ФЕВРАЛЬ. Тошкентда Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ССР музика санъати декадаси очилди.

5 МАРТ. Ўрта Осиё металлургиясининг тўнғич корхонаси — Ленин номли ўзбек металлургия заводи туғилган кун. Шу куни заводнинг мартень печи дастлабки эритмани берди.

6 МАРТ. ВКП (б) Марказий Комитети «Пахтачиликни янада ривожлантириш чоралари тўғрисида» қарор қабул қилди.

8 МАРТ. Ангрен шаҳар газетасининг биринчи сони чиқди.

МАРТ. Салор ГЭСи тўла ишга тушди.

2 АВГУСТ. Матбуотда биринчи Украина фронти ўзбек жангчиларининг ўзбек халқининг хатига жавоб мактуби босилиб чиқди.

26—27 СЕНТЯБРЬ. — Ўзбекистон ССР Олий Советининг биринчи сессияси бўлиб ўтди.

НОЯБРЬ. Жанубий Бўзсув ГЭСи қурилиши тугалланди.

24 ДЕКАБРЬ. Ўзбекистон ССРнинг 20 йиллиги байрам қилинди.

ДЕКАБРЬ. Ўзбекистон шаҳарларида якшанбаликлар бўлиб ўтди. Ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига ёрдам кўрсатиш фондига 4 миллион сўмдан зиёд пул, 30 минг комплектдан зиёд кийим-бош ва пойафзал, 353 тоннага яқин дон, 2346 тонна турли озиқ-овқат, 20 минг метрга яқин газмол тушди, 2228 квартира ремонтдан чиқарилди.

* * *

1944 йилда республика колхозчилари озод қилинган районларга 20 минг бошдан зиёд қорамол жўнатдилар.

* * *

Чирчиқ электрохимия комбинатининг иккинчи навбати ишга туширилди.

* * *

1944 йили ҳарбий хизматчиларнинг ёрдамга муҳтож оилалари учун бир йўла 18 миллион сўм нафақа, 711.2 тонна озиқ-овқат, 5 минг бошга яқин қорамол, 72 минг жуфтга яқин пойафзал, 300 мингдан зиёд кийим-бош берилди, 166 мингга яқин квартира ремонтдан чиқарилди, 15 мингга яқин янги квартиралар тақсимланди, 677 та уй қурилди.

* * *

Ойбекнинг «Навоий» романи босмадан чиқди.

* * *

115 километр узунликдаги Тошкент — Ангрен темир йўли фойдаланишга топширилди.

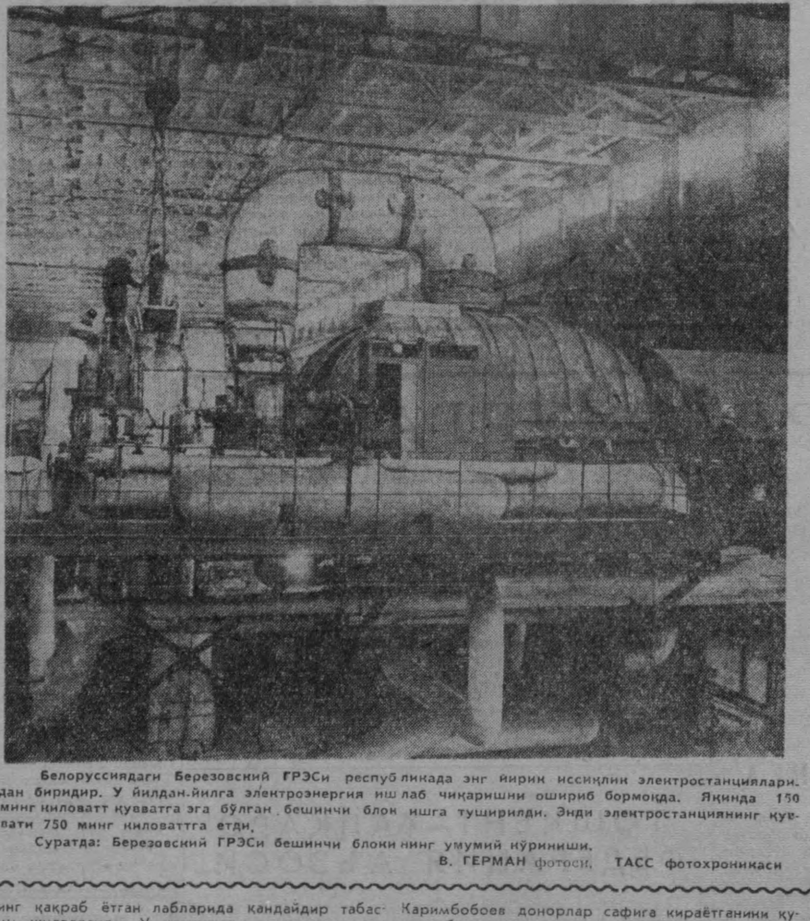

Белоруссиядаги Березовский ГРЭСи республикада энг йирик иссиқлик электростанцияларидан биридир. У йилдан-йилга электроэнергия ишлаб чиқаришни ошириб бормоқда. Яқинда 150 минг киловатт қувватга эга бўлган бешинчи блок ишга туширилди. Энди электростанциянинг қуввати 750 минг киловаттга етди.

Суратда: Березовский ГРЭСи бешинчи блокининг умумий кўриниши.

В. ГЕРМАН фотоси. ТАСС фотохроникаси

БИР ТОМЧИ ҚОН

Тез ёрдам машинасидан носилкага солинган қизни олишди. Бемор чойшапга ўралган, чойшап эса қип-қизил қонга бўялган... Анча қон йўқотган бўлса керак, ранглари оппоқ эди. Юзига тикилдим-у:

— Ҳабиба,—деб юбордим беҳосдан. Ҳа, бу ўша биз билан ўрта мактабни битирган қиз эди.

Ҳабибани тўғри операция хонасига олиб киришди. Ҳамширалар уни операция столига ётқизишаркан, қонини текшириш керак, деган сўзлар эшитилди. Зум ўтмай, иккинчи группа эканлигини айтишди. Унга қон қуя бошлашди. Шунда Ҳабибанинг қақраб ётган лабларида қандайдир табассум жилваланди. У кимнингдир муқаддас қони билан иккинчи бор дунёга келганди... Шундан кейин донорларга бўлган ихлосим янада ортди.

Яқинда шаҳримиздаги Октябрь районининг 9-поликлиникасида донорлар куни ўтказилди. Биз ана шунда қатнашиб, кишиларимизнинг соғлиқларини сақлаб қолганлар билан учрашдик.

Мана, ёнимизда Зебо опа Тўлаганова. У киши тўрт йилдан бери донорлик гувоҳномасига эга эканлигини гапирди. Донорлардан бири Олим ака Каримбобоев донорлар сафига кираётганини қувонч билан қайд қилди. Қоним бирор кишига ёрдам берар экан, шу билан ўзимни бахтиёр ҳис қиламан, дейди у.

Ўз ихтиёри билан қон топширишга келганларнинг сони 70 дан ортиб кетди. Уларнинг истаги, битта — беморларга ёрдам бериш.

Поликлиниканинг бош врачи Тожи Холиқовна Файзиева билан суҳбатлашарканмиз, у донорлар куни ҳар сафар ҳам шундай уюшқоқлик билан ўтаётганлигини айтди.

Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

ВАЪДАБОЗ

(ФЕЛЬЕТОН ЎРНИДА)

Мен бинокорнинг қадрига етадиган одамман. Умуман бинокорлар бошидан сув ўгириб ичса арзигулик одамлар. Улар қақроқ ерни шаҳарга айлантирадилар, одамларга бошпана тайёрлаб берадилар, тирикчилик, уй-рўзғор учун керак бўлган буюмлар тайёрлайдиган ва бошқа ҳар хил объектларни тиклаб берадилар.

Ҳурматли ўртоқ Л. Л. Крисс! Сизни ҳам шундай одам деб ўйлардим. Кўп ҳурмат-иззат қилардим. Сиз ишбоши бўлган коллектив аъзолари шаҳримизда янги бинолар тиклаб фойдаланишга топширганларида, эски иморатларга чеҳра бахш этганларида кўп мақтаганман. Коллективнинг яхши ишлари Сизнинг мақтовингизни ошириб юборди.

Аммо Сиз бу мақтовларни нотўғри тушундингиз. Ҳамма ишни ўзим қиляпман деб ўйладингиз. Ўзингиздан бошқанинг гапини тан олмай қўйдингиз. Мен бу ўринда Бўрихўжа Алимовни ипсиз боғлаб олганингизни айтиб ўтмоқчиман. Тўғри, у ёш жиҳатидан Сиздан кичик одам. Бироқ Б. Алимов Сизнинг қўл остингиздаги ишчи ё ходим эмас. У Сизнинг планингиз тўлишига сабабчи бўладиган одам. Аслида у Сиз билан гап талашиб, соатлаб кабинетингиз эшиги олдида кутиб туришга вақти йўқ одам. Икки йилнинг ҳар ҳафтасида ҳузурингизга 2—3 бориб, Сизни безовта қилаётган бўлса «менга уй қуриб бер» деяётгани йўқ-ку! Ахир у ҳам катта коллективнинг ишбошиси, мактаб директори. Қўлида юзга яқин ўқитувчи ишлайди, мингга яқин ўқувчи таҳсил кўради.

У сизнинг олдингизга 2—3 кунда бир келишга орзуманда эмас. Иши борки келади. Давлат иши билан келади, болалар ғамида келади, мактаб ғамида келади. Сиз эса унинг талаби у ёқда турсин, илтимосларини ҳам эшитгингиз келмайди. Зарда қиласиз! «Ваъда берар ҳар киши — ижро этар мард киши» деган халқ мақоли бор. Сиз бу мақолни жуда яхши биласиз. Бошқарма коллективи олдида турганингизда бу мақолнинг маъно-мазмунини кўп тушунтиргансиз. Афсуски, ўзингиз унга амал қилмаяпсиз.

Жаҳлингиз чиқмасин, ҳозир далил ҳам келтирaман. Чилонзор биқинидан ўтадиган Бўржар суви бўйидаги 144-мактабни биласиз-а? Ҳа, балли. Мактаб қурилиш ва реконструкцияси Сизга ишониб топширилган. Бошқармангиз 1965 йилда мактаб учун янги ўқув корпуси, ёрдамчи бинолар қуриб беришга ваъда қилди. «Янги ўқув йили бошлангунча ҳамма ишни дўндириб ташлаймиз» деб оғиз кўпиртирдингиз. Лекин қўйинни пуч ёнғоққа тўлдиришлар объект қурилишини бошқарма ҳисобига ўтказиб, шартномалар тузгунча экан.

Ҳамма гап ана шундан кейин бошланди. Аввало, мактаб қурилишига жуда кам куч ажратдингиз. Улар ҳам ҳашарчидек қўл учида ишлашди. Кунлар ўтган сари объектдаги қурувчиларнинг баракаси уча бошлади: уларни бошқа объектларга юбораверадингиз. Шундай қилиб ўша йилнинг охиригача директорнинг зўри, қатнайвериши билан 8-синф, химия, физика лабораториялари, спорт зали, акт зали, дурадгорлар устахонаси қуриб тамомланди.

Реконструкция ҳангомасининг тарихи эса жуда узун. Бу ҳақда шуни айтиш мумкинки, эски мактаб корпуси масъулиятсизлик билан реконструкция қилинди. Реконструкция вақтида канализация қувурларидан бири нотўғри ўрнатилган, бекитилмай қолиб кетаверган. Бу қувурдан сув оқиб мактаб биноси чўка бошлади. Бироқ бу нуқсонни бартараф қилиш ҳақида неча бор мурожаат қилинган бўлса, ҳар сафар беоқибат қолаверди. Ҳозир ҳам мактаб биноси тагига сув оқиб ётипти.

Ўша йили 30 октябрда қурувчиларингиз ҳамма ускуналарини йиғиштириб кетганча ҳалигача бедоми-дарак. 1965 йил охирлашиб қолганда бажарилган ишлар учун ҳужжатлар расмийлаштирилиши лозимлиги ёдингизга тушди. Шартнома бўйича ҳали анчагина ишлар чала эканлигини эслаб қолдингиз. Чунончи, мактабнинг Бўржар томонидаги жарликлар тўлатилиши, текисланиши, серқатнов Муқимий кўчаси тарафи ўралиши, спорт зали, акт зали, ошхона ҳали мактаб балансига ўтказилмагани кўз олдингиздан бир-бир ўтди.

Бироқ юзингизни сидириб ташлаб «қилинмаган ишлар учун ҳам қилинди деб қўл қўйиб бер, қолган ишларни 1966 йил бошида бажариб берамиз» дея мактаб директори Б. Алимовга рўпара бўлдингиз. Чунки йил якунланиши лозим эди-да. Директор ҳужжатларингизга имзо чекмай ажаб қилди, хўп қилди. Ахир у ҳам Сизга ўхшаган раҳбар. Сизнинг қалбаки ҳужжатларингизга таваккал қилиб имзо чекмади. Аммо ўшанда ҳам район ижроия комитетида кимнидир йўлдан урдингиз, қилинмаган ишлар учун бошқарма ҳисобига 144-мактаб номидан пул ўтказиб олишдан иборат жиноий ишга юрагингиз дов берди. Билиб олдик, бундай ишларга эпчил экансиз.

Қани ваъдангиз? Мана, 1966 йил ўтиб 1967 йилнинг биринчи квартали ҳам тугаяпти. Ҳамон қурувчиларингиздан дарак йўқ. Мактаб ўқитувчилари эса жонсарак: танаффус бўлса Бўржар томонда ва Муқимий кўчаси томонда навбатчилик қилишади. Ахир болаларни эҳтиёт қилиш керак-да! Ўйнаб юриб Бўржарга тушиб кетишса, транспорт йўлига чиқиб қолишса нималар содир бўлмайди дейсиз. Мактаб ҳовлисида жарни тўлдирамиз деб келтирилган ўнлаб машина тупроқ, қум, лой уюлиб ётибди. На спорт майдончасини жиҳозлаб бўлади, на мактаб ҳовлисини ободонлаштириб бўлади, на сув чиқариб бўлади.

Мактаб биносининг зилзила натижасида бузилган жойларини ҳам Сизнинг бошқармангизга тузатиш учун беришганига доғман. Шаҳарда бутун бошли янги шаҳардагига тенг иморатлар қурилди-ю, мактабдаги зилзила зарарларини тугатиш учун ақалли бирор киши юбормадингиз.

Не-не ташкилотлар мактабдаги чала қурилиш ишларини биз қилиб берамиз деб мурожаат қилишяпти. Аммо Сиз мактаб учун ажратилган барча маблағни бошқармангиз ҳисобига ўтказиб олганингиздан кейин, директор нимаям қилсин. Мактаб қурилишидаги чала ишларни тугаллаш Фрунзе район партия комитети бюроларида, район ижроия комитети мажлисларида муҳокама қилинди. Сиз яхши одамсиз. Бундай баобрў йиғилишларда қўлингизни кўксингизга қўйиб: «тавба қилдик, бундан кейин бунақа иш қилмаймиз, мактаб қурилишини албатта тамомлаб ташлаймиз» деб ваъдалар бериб раҳбарларнинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдирасизу, йиғилишдан кейин ўз билганингизни қилаверасиз.

Райондаги 127-, 87-мактабларнинг раҳбарлари ҳам Сиздан жуда, «миннатдор». Бу мактабларда ҳам қанчадан-қанча объектлар чала қурилиш бўлиб ётгани ҳеч ёдингизга келадими?

Ваъдабозликда мактаб директорларига дарс берадиган бўлиб қолган эмишсиз, шу ростми? Яқинда яна бир катта йиғилиш бўлади, тайёрланиб туринг. Бу йиғилиш «Главташкентстрой» раҳбарлари иштирокида ўтказилса ажаб эмас. Ўшанда, ҳурматли ўртоқ Л. Л. Крисс, Сиз ўзингиз бошлиқ бўлган 5-қурилиш бошқармаси чала қурилишлардаги ишларни қачон бошлаб юборишингиз ҳақида навбатдаги ваъдангизни берасиз. Хотиржам бўлиб, бу йиғилишда Фрунзе районидаги 144-ўрта мактаб директори Б. Алимов ҳам, 127-, 87-мактабларнинг раҳбарлари ҳам ҳеч нарса дейишмайди. Улар ҳузурингизга қатнай-қатнай Сизга гапира-гапира чарчашган.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

Жаҳон ойнаси

БОЛАЛАР ҚАЛБИНИ ЗАҲАРЛОВЧИЛАР

Саҳнада Европанинг улкан харитаси осиғлик, унда «НАТО районни» алоҳида ажратиб кўрсатилган. Совет Иттифоқининг чегарасини жаҳондаги ҳамма мамлакатлар болалари яхши билишига қарамай, харитада Совет Иттифоқини таниб бўлмас эди. Польша чегаралари ҳам бошқача кўрсатилган. Германия Демократик Республикаси ва Ғарбий Германия эса бутунлай йўқ. Бунинг ўрнига қитъанинг бутун марказини Германия эгаллаб, у 1936 йилдаги чегара билан кўрсатилган. Харита олдида эса Шимолий Атлантик блоки -олий унвонлик кишилардан икки лектор турибди.

Англиядаги Лидса шаҳрида НАТО проблемалари бўйича конференция бўлмоқда эди. 400 киши ўтирган аудиторияда сўзга чиққан нотиқлар оғиз кўпиртиришарди. Улар бу ҳарбий ташкилотнинг «эркин дунё»ни «Совет Иттифоқи агрессиясидан» ҳимоя қилишдаги аҳамиятини кўкларга кўтариб мақташар, тингловчиларни Совет Россиясига ишониб бўлмайди деб ишонтиришга уринишар, СССРга ядро ҳужумини қандай ташкил этиш кераклигини кўрсатишар, «минитмен» ва «атлас» ракеталарини мақтаб, унинг деталлари ҳақида батафсил тўхталиб ўтишарди.

Сўнгра Ғарбий Германия элчихонасининг ходими Штельзенмюллер ва АҚШ элчихонасининг биринчи секретари Эммет Форд олдиндан тайёрлаб қўйилган ёзма саволларга жавоб беришди.

Хуллас, «НАТО бўйича конференция» хамирдан қил суғургандек ўтди. Ҳозир бўлганлардан бирортаси ҳам илмоқли савол бермади. Офицерлар мамнун бўлишиб, бир-бирини табрикладилар.

Бу конференцияда кимлар иштирок этди? Болалар! Ҳа, Лидса шаҳридаги 18-мактабнинг олтинчи синф ўқувчилари иштирок этишди. Уларни конференцияга ўқитувчилари бошлаб келишди. Конференция ташкилотчиси эса авиация қўмондони Ленгдон бошчилик қилаётган Британия Атлантик комитети эди. Шуни ҳам айтиш керакки, бу комитет ана шундай конференцияларни Буюк Британиянинг бошқа шаҳарларида ҳам ўтказишга уринмоқда.

Натолик сиёсатбозларга бундай ёлғон ва сохталаштириш нима учун зарур бўлиб қолди? Нима учун улар инглиз болалари онгини совуқ уруш заҳари билан заҳарлашга уринишяпти? Нима учун болаларни Совет Иттифоқига нафрат руҳида тарбиялашга уринишяпти? Бундай конференция А. Н. Косигин Буюк Британияда бўлган вақтда ўтказилганлиги тасодифдир, деб тушунтириш мумкинми?

Афтидан НАТО донлари ва шу блокнинг Англиядаги тарафдорлари халқаро кескинликнинг юмшашидан хавфсираётганга, инглиз-совет муносабатларининг яхшиланишидан қўрқаётганга, Европа давлатлари ўртасидаги яқиндан ҳамкорлик нураб бораётган «шимолий атлантик биноси»нинг устунини ағдариб юборадиган вақт келишини ўйлаб даҳшатга тушаётганга ўхшайдилар. Лидсада АҚШ ва Ғарбий Германия вакиллари алоҳида роль ўйнаганликлари ҳам тасодифий эмас. Улар Европа халқларининг бир-бирига яқинлашувига жон-жаҳдлари билан қарши чиқмоқдалар.

Лекин бу жанобларнинг зўр бериб чиранишн фойда бермайди. СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Буюк Британия Бош министри Г. Вильсоннинг қўшма ахборотида «Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш ҳар икки мамлакат халқлари ва бутун дунёда тинчлик учун биринчи даражали аҳамиятга эгадир» дейилгани ҳам бежиз эмас. Улар Европада кескинликни юмшатиш ва умумевропа негизида тинч ҳамкорликни ривожлантиришга ёрдам беришга қатъий бел боғлаганликларини билдирдилар.

...Ўрта асрда компрачикослар — болаларни ўғирлаб сотиб, бойлик орттирувчилар Англия учун ҳақиқий даҳшат эди. НАТО дан чиққан ҳозирги замон компрачикослари эса ўзларининг путури кетган бизнесларини сақлаб қолиш учун болаларнинг қалби ва онгини заҳарлашга уринмоқдалар. НАТО чиновниклари болаларнинг мададига муҳтож бўлиб қолишган экан, у ёғини ўзингиз билиб олаверинг...

Г. КУЗНЕЦОВ.
(АПН).

Қўғирчоқ қўшин аскарлари қочиб кетмоқда

ХАНОЙ. Қўғирчоқ ҳукумат қўшинларининг Чавинь вилоятида жойлаштирилган 9-дивизиясига қарашли 14-полкнинг тўртинчи батальонидаги деярли ҳамма аскарлар яқинда ўт очиш етти кун тўхтатиб турилган пайтда қочиб кетдилар.

Шу вақт ичида шу полкнинг биринчи батальонида янгидан тузилган рота ҳам бутунлай тарқалиб кетди.

МОНРЕАЛЬ. Канада архитекторлари жаҳон «Экспо — 67» виставкаси территориясида «67-турар жой биноси» деб аталган одатда бўлмаган уйни бунёд этмоқдалар. Бу уйнинг фотосурати фотоаппарат объективи олдига жойлаштирилган ойна ёрдамида сувда акс эттириб олинган.

ЮПИ телефотоси.
(ТАСС)

Сайгондаги бебошлик

ЛОНДОН. (ТАСС). Чет эл информация агентликларининг Сайгондан хабар беришларича, Жанубий Вьетнамлик бир группа безорилар бугун Сайгонда Франция бош консулхонаси биноси олдида бебошлик қилганлар.

Бебошлик Франциянинг Вьетнамга нисбатан тутган сиёсатига қарши норозилик юзасидан Сайгонда ташкил қилинган намойишдан кейин бошланган.

Қутуриб кетган муттаҳамлар консулхонанинг катта дарвозасини ағдариб, қўлларига машъала тутган ҳолда Франциянинг бош консулхонаси территориясига бостириб кирганлар.

Чет эл информация агентликларининг хабар беришича, Франция консулхонаси биносига ҳужум илгаридан берилган сигналга мувофиқ бошланган.

Финляндия. Сиз суратда кўриб турган бу фин қизи совуқдан сақланишнинг оригинал мосламасини ўйлаб топди. Бундай «либос» билан ҳар қанақа совуқ ҳам хавфли эмас.

Лехтинув фотоси.
(ТАСС)

Швейцарияда совет виставкаси

ЖЕНЕВА, (ТАСС). «Совет Иттифоқининг тарихий ҳазиналари» деган виставкани қарийб 60 минг киши келиб кўрди. Бу виставка Цюрихдаги «Констхауз» залларида 9 ҳафтадан буён очиқ турди. Швейцария жамоатчилиги, матбуот бу виставкага Швейцариянинг маданий ҳаётидаги энг йирик воқеалардан бири сифатида юксак баҳо бермоқда. Газета ва журналлар виставкага бағишлаб 150 дан кўпроқ мақола ва хабар босиб чиқардилар, Швейцария телевидениеси виставка ҳақида бир неча марта ҳикоя қилиб берди.

Томошабинлар чақмоқ тошдан ва темирдан ясалган қуроллар, олтин зеб-зийнат буюмлар, Скиф ва сармат қўрғонларидан топилган уй-рўзғор асбоблари билан, қадим замонларда СССР территориясида яшаган халқларнинг қуроллари, кийим-кечаклари, рўзғор буюмлари билан, Новгород, Белозёрск ва бошқа шаҳарларнинг конлари ва деворга солинган расмлари, қайин пўслоғига ёзилган ёзувлар билан ғоят қизиқиб танишдилар.

Виставка Швейцариядан Италияга, сўнгра эса Германия Федератив Республикасига ва Францияга олиб борилади.

АПН ШАРҲИ

ПЕНТАГОН ҚАЙТАДАН ҲИСОБЛАДИ...

Ойни этак билан ёпиб бўлмайди деган мақол бор. Пентагонлик найрангбозлар эса Вьетнамда яксон қилинган Америка жанговар самолётлари ва вертолётлари ҳақидаги камайтирилган рақамлар билан бутун дунё жамоатчилигининг кўзи олдида суханбозлик қилдилар ва ойни этак билан бекитишга уриниб кўрдилар.

Қўшма Штатлар авиациясининг талофотлари ҳақида Пентагон берган маълумотларни диққат билан кузатиб борган ҳар бир киши Вьетнам Демократик Республикасининг осмонини ҳимоя қилувчиларнинг маълумотлари ва Жанубий Вьетнамни озод қилиш учун курашаётган Миллий Фронтнинг расмий билдиришларига мутлақо тўғри келмаслигини қайд этмай иложи йўқ. Макнамара ёрдамчиларининг даъво қилишича, ҳаво қароқчилари ҳар сафар ўз базаларига эсон-омон қайтиб келармиш.

Бироқ арқон ҳар қанча эшилса ҳам барибир учи чиқади деб айтилганидек Пентагон ҳар қанча уддабурролик қилса ҳам ҳақиқатни яшириши тобора қийинроқ бўляпти. Мана яқиндагина АҚШ мудофаа министрлиги жуда муҳим бир нарсага иқрор бўлди. У ўз авиациясининг талофотларига доир маълумотларни қайтадан қараб чиқди. Натижада ВДР осмонини муҳофаза қилувчилар ва жанубдаги ватанпарварларнинг Пентагон илгари кўрсатганидек 864 жанговар машинани эмас балки 1800 тасини яъни қарийб икки баробар кўпроқ машинани яксон этгани маълум бўлди.

Мудофаа министрлигидаги расмий шахсларнинг ҳозирги пайтда тан олиб айтишларича 1967 йилнинг 31 январигача самолётларнинг ўзидангина 1172 таси яксон бўлган.

Хўш, шунчалик узоқ вақт давомида Вашингтонда талофатлар ҳақидаги маълумотларни онгли равишда камайтириб кўрсатиб нима учун ёлғончилик қилиб келишди экан, деган савол туғилади. Бундан бир мақсад — Америка жамоатчилигини чалғитиб, ВДРга қарши ҳаво уруши олиб боришда Оқ уй тутаётган йўлнинг «тўғрилиги»ни «исбот этиш» кўзда тутилган эди. Вашингтон ҳаво ҳужумларининг яхши натижа бераётгани ҳақида ҳар куни жар солиб, ғалаба арзимаган уриниш ва арзимаган қон тўкиш эвазига қўлга киритиляпти деб кўрсатиш учун ҳаракат қилди.

Мана энди Пентагон генералларига унтер-офицер бевасидек ўз-ўзини савалашга тўғри келиб қолди. Бу ўринда узоқ мамлакатнинг шаҳар ва қишлоқларига қароқчиларча ҳужумлар қилиш Америка халқига нақадар қимматга тушаётганини эслатиб ўтиш жуда соз бўларди. «Б-52» типидаги битта бомбардимончи самолётнинг нархи 8 миллион доллар, «фантом» қирувчи бомбардимончисининг нархи 1.5 миллион доллар, «Тандерчиф» бомбардимончиси эса 2 миллион доллар туради. Бу эса Қўшма Штатлар солиқ тўловчилари яксон қилинган самолётларнинг ўзи учунгина бир неча миллиард доллар тўлашлари керак деган сўздир.

Хўш, натижа-чи? Американлик урушқоқлар ваҳшийларча бомбардимон қилишларини бошлар экан, Вьетнам халқининг қаршилик кўрсатишга бўлган иродасини синдирмоқчи, мамлакатнинг иқтисодий ҳаётини издан чиқармоқчи, бомбалар ва напалмлар ёрдами билан ватанпарварларни тиз чўктирмоқчи бўлган эдилар. Аммо вашингтонлик «лочинлар» қаттиқ янглишдилар.

«Биз Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишга киришиб ғоят катта хатога йўл қўйдик,— деди яқинда АҚШ вакиллар палатасининг конгрессмени Реус,— келинглар бу хатони ўзимизга мақбул бўлган энг яхши йўл билан тузатайлик, стратегияда қимматга тушадиган бу хатони бартараф қилайлик». Хартке, Пелл, Кларк, Морзе ва бошқа шу кабн бир группа сенаторлар ҳам бомбардимон қилишлардан воз кечиш ва бу орқали келишмовчиликларни тинч йўл билан ҳал этиш учун йўл очишга чақирдилар.

Вашингтон бомбардимонларни тўхтатишга қарши эканлигини давлат секретари Раск тили билан айтди ва бу бомбардимонларни янада шафқатсизроқ тусда кучайтириб, тинчликка интилаётгани ҳақидаги ўзининг дабдабали баёнотларини бир неча марта оёқ ости қилди. АҚШ ҳукуматининг ақл-фаросат овозига қулоқ солишдан бўйин товлаши Вашингтонда «лочинлар» ҳали ҳам устунлик қилаётганидан далолат беряпти. Бироқ қайсарлик билан тутилаётган эскалация йўли Пентагонни ўз талофотларининг рўйхатини қайта-қайта қараб чиқишга мажбур этажак. Яксон қилинадиган самолётлар ҳам, вертолётлар ҳам, ҳалок бўладиган одамлар сони ҳам шубҳасиз ўсиб бораверади.

Г. КУЗНЕЦОВ.
(АПН).

Юлиан СЕМЕНОВ

АТАМАННИНГ ҚАТЛ ЭТИЛИШИ

(ҲИКОЯ)

— Мен кўзларга ишонаман,— деди у,— сиз ўзимизнинг одамсиз. Агар ёрдам берсангиз, биз сизни ҳеч қачон унутмаймиз. Эртага кечқурун Суйронга боринг-да, казармага кириб Иона падарни сўранг. Омад, омад келиб қолганга ўхшайди,— ўзини ўзи бўлди у. Юзи пириллаб учабошлади.

«Ол-а—ўйлади Чоришев,— касаллик ошқозонида эмас экан: захм бўлган шекилли. Даволанмаган. Сарғайиб кетибди, тоза қийналганга ўхшайди, иссиғи бор. Уларнинг бари шунақа».

Падар Иона жуббасига элашганча, офицерча катта-катта қадамлар ташлаб, тез-тез юриб кетди.

Суйрон — унча катта бўлмаган шаҳар. Қизил қўшинларга яқинроқ жойда турган армиясининг ичида бўлиш учун Дулов ўз штаби билан бирга шу ерда қўр тўккан эди.

Чоришев шу ерга, Суйронга келди. У казармага бориш учун шошилмасди. Отини «Ланга» карвон саройига киритиб, чой чақирди, чой устида қовоқ солганча, узоқ хаёлга чўмди. Кейин шаҳарни айланиб келгани ўрнидан турди. Шаҳар марказида кимдир уни татарчалаб чақиргандай бўлди. Ўгирилиб қаради. Казарма олдида болаликдан бирга ўсган дўсти полковник Аблойхон турарди. У билан гимназияда бирга ўқишган эди. Қучоқлашиб кўришишди. Ўпишдилар. Аблойхон уни йўқ деганига қўймай, зўрлаб чойхонага олиб кирди, қўйнинг сонини буюрди, бир дунё коньяк ва жуда ҳам мусулмончиликдан чиқиб кетмаслик учун озгина шарбат чақирди. Чоришев ўзини овқатга урди. Мой оғзидан энгагига оқиб тушар, шундан у йилтираб кўринарди. Кўп коньяк ичди. Шарбат ичмади. Аблойхон унга ақлли ва меҳрибон кўзларини тикиб ўтирарди. У овқатдан чўкилаб олар, истаб-истамай шарбат ичар, каттакон тунука кутига солинган Американинг «лаки страйк» ини чекар, тез-тез болишларга ёнбошлар ва дастаги садафдан ишланган мисвок билан тишини кавлаб ўтирарди. Ширали овоз билан ундан-бундан гапириб ўтирар, ўтган гапларни, гимназияни, физика муаллимининг папиросига порох солиб қўйганларини эсларди.

Кейин гапни аёлларга бурди. Чоришевга жон кирди. У ҳахолаб кулганча, маза-бемаза нарсаларни сўйлай бошлади. Аблойхон ҳиринглаб куларди. Шарбат шимирарди. Кейин у гапни киши билмас бошқа ёққа бурди:

— Биласанми, мен Дуловнинг қўл остида тилмоч бўлиб ишлайман.

Чоришев ҳар икковларига коньяк қуйди, Аблойхонни қучоқлаб олди.

— Атаман энди мени ўтқизгани жой тополмай қолади,— деди у.— Аблойхон, азизим, биродарим, сен мусулмон фарзандисан. Сен билан мени учраштирган худойимдан ўргилай.

Кейин бирдан ўзига келди ва сўради:

— Сен рости билан шундай деяпсанми?

— Ўртоғимсан ахир.

— Аммо сен мени...

— Биламан. Кетдик.

— Вино ичиб қўйдим-ку... Атаманнинг олдига шу алфозда бориш одобдан эмас.

— Кимки умрида май ичмабди,— деди Аблойхон Ҳайём мисраларини келтириб.

— У оламга шод келмабди,—деб шеърнинг кейинги мисрасини ўқиди Чоришев.

Аблойхон яна Чоришевга узоқ тикилиб қолди, нимаиингдир тагига етмоқчи бўлгандай кўзларини қисди, кейин ўрнидан турди, чойхоначига пул ташлаб, Чоришевни олдинга ўтказди-да, қоронғиликдан чакка овозига тўлган кўчага чиқди. Кечаси ҳаво исиб кетиб, наврўзнинг иси келиб қолган, аммо ҳали қиш тугамаган эди.

Умрида кўп жиноятлар қилган одамлар каби Дулов ҳам одам боласидан ўлгудай қўрқади. Чумчуқ пир этса, юраги шир этадиган бўлиб қолган. Шамол дарпардани учирса, Дулов қалтираб нагаганига ёпишади. У доклад қилгани кирган офицерининг орқа чўнтагини ушлаб кўришдан ўзини базўр тутиб турарди: портлайдиган патрон жойланган браунинги борми, йўқми билмоқчи бўларди. У ўзининг қўрқаётганини жонбозлик билан ниқоблаш учун «Годунов»ни ёддан ўқир, кўпроқ «кўз ўнгида қонга беланган болалар» деган жойини айтарди. Қатл қилган сари, жиноят қилган сари юрагида ваҳима орта борарди. Ваҳимасига яраша шахсий қўриқчиларининг сони ҳам тенг баравар оширилардн. Суйрон шаҳрида у ички қалъага жойлашган эди. Дарвозада соқчилар туришарди. Уй ичида эса, эшикда — битта, қабулхонада — иккита, ёнидан бир қадам жилмай турадиган адъютанти — учта, кабинети ичидаги кичик хонада эса, яна олтита казак турарди.

Чоришев казакларнинг қаерда туришларини, қайси эшик қаёққа, қандай қилиб очилишини эслаб қолди.

...Дулов Иона ва Аблойхонга ўхшаб унинг кўзига тик қарамади - босиқлик билан саломлашди, ер тагидан боқиб, Аблойхонга паст овоз билан тезгина деди.

— Раҳмат, князь. Энди боравер.

Аблойхон чиқди. Дулов гулдор майин гиламдан юриб бориб, Чоришевга орқасини ўгирганча, дераза қаршисида тўхтади. Қўлларини кенг очиб, кафтларини ромга тиради. Дераза олдида бир зумгина туриб, кейин шартта орқасига ўгрилдида, гап бошлади:

— Мен оқ кўнгил одамман, Қосимхон, кўкрагимни тош босиб ётгандай кечалари юрагим зирқираб чиқади. Қайғумнинг зўрлигидан, жоним ачишиб кетаётганидан эмасми бу? Мен ҳақимда ҳар хил гаплар юради. Буни биламан. Худога солдим. Ўзимни ўйлаётганим йўқ. Бут — оғир нарса. У елкангни эзиб юборади. У риёзат чекиш учун гавдага боғланадиган кишанга ўхшайди. Мен шусиз яшай оламанми? Аҳволимга қарагин — ҳали ёшман, чиройлиман, хотинлар мени яхши кўришади. Усиз ҳам яшай оламан! Йўқ, яшай олмайман. Мени тушунаяпсанми, Қосимхон?

— Шундоқ, атаман.

— Мени тушунган одам, мен билан бирга бўлади. Тушунмаса, худога солдим. Аммо тушунса-ю, хиёнат қилса, денгизнинг тагида бўлса ҳам топиб келаман, ўз қўлим билан ўлдираман. Худо, гуноҳларимни ўзинг кечиргин! Мени англаяпсанми?

— Шундоқ, атаман.

— Хўш, менга ҳамроҳ бўласанми? Йўқ десанг ғинг демайман, отингни олиб жўнаб кетавер, орқангдан ўқ узиб ўтирмайман. Қани нима дединг?

— Мен ўз-ўзим билан бўламан, сен билан эмас, аммо сенга ҳамроҳ бўламан — йўли шундай бўлиб қолди.

— Айёрлик қиляпсанми?

— Мен ўзим келдим.

— Айёрлик қиляпсан!

— Унда кетаман.

— Тўхта! Ўтир. Пул берайми?

— Бу ерда керак. У ёқда — нимага ҳам керак. У ерларда пулга эътибор беришмай қўйишган.

— Шундай қилиб, бирга бўласанми?

— Ҳозирча бирга бўламан — кейин яна кўрамиз. Мен мусулмонман.

— Москвага олиб бораман. Пичоғинг мой устида бўлади.

— Москва сеники, Жаркут меники. Қўлингдаги қуш-ку...

—Айёрсан. Кўриб турибман, туллаклик қилаётганинг йўқ. Қўлингни бер, сенга ёв эмасман. Энди қулоқ сол...

«МЕНДАН хабар етиб бориши биланоқ ёнимга алоқачи юборажагини айтди, бу одам мен билан бирга баттол большевикларга қарши қуролли қўзғолон уюштириши керак. Шу кечаснёқ, яъни бугун мен оқларнинг чегарасидан ўтиб Жаркутга қайтиб келдим. Қ. Чоришев».

Суворин Туркфронтнинг революцион Ҳарбий Кенгашидан келган чекист Данилов билан бирга қизил қисмларнинг қандай жойлашганлигининг батафсил «план»ини, қўшиннинг сони «аниқ» қанчалигини белгиладилар-да, бу «аниқ» маълумотларни атаманга жўнатдилар.

Бу биринчи маълумотни ёш чекист Маҳмуд Хожаров олиб кетди. У маълумотни шахсан атаманнинг қўлига паролдан сўнг топшириши керак эди: Чоришев билан Дулов шунга келишган эдилар. Хожаров бир ҳафтанинг ичида Дулов олдига яна икки марта бориб келди. У қўшинлар Суйронга яқинроқ жойлашаётганларини, замбаракларни, кўрганлигини, Хитойдан пулемётлар ортган карвон келаётганини айтиб берди. Пулемётлар яп-янги, мойланган, стволлари узун, кўриниши ғалати, деди.

1920 йилнинг 2 декабрида Чоришев гражданин А. Б. Нехорошкони жиноят қидирув бўйича котиб ва канцелярия секретари вазифасига тайинлаш ҳақидаги буйруқни «Ундервуд»да битта бармоғи билан босди. Бу «гражданин» эса, атаман Дуловнинг шахсий вакили эди. У гунда Чоришевнинг деразасини тақиллатиб келди. Чоришев уни яқин одамидай қабул қилди, чарм куртка, ўтган ҳафта қўлга тушган каллакесардан ечиб олинган галифе шим, этик ва ёқаси тагида графлик аломатлари солинган майин ипак кўйлак берди. Эрталаб атаманнинг шахсий вакилига соқол олишни, этикни гард қўймай тозалашни буюрди, кейин милицияга олиб борди. Ўзининг кабинетига кираверишдаги столга ўтқазиб қўйди. Бошда Нехорошко ўзини қўлга ололмай, асабийлашиб турди: қоғозларни полга тушириб юборар, қабулхонага бегона одамлар кирган замони қалтираб кетар, икки чеккасига муздек тер чиқар, ҳа деса пешонасини уқалар эди.

Кечга яқин, милиционерлар ҳовлида машқ ўтказишаётган маҳалда Чоришев Нехорошкони дағдаға билан ҳузурига чақирди: дағдағани қабулхонадагиларни кўзига қилди; кабинетнинг эшигини беркитгандан кейин эса, маслакдош сифатида дўстона оҳангда сўзлади:

— Мана, менинг одамларимни бир кўриб қўйинг.

Милиционерлар ҳовлида душманни «қиймалашар», ҳаклаб-ҳаклаб чопардилар.

— Афсуски пулемётларимиз йўқ, — деб хўрсинди Чоришев, — бу замонда пулемётсиз уришиб бўлармиди? Пулемётсиз уруш — ёлғондакам урушга ўхшайди.

Нехорошко ёш, жўшқин, таъсис мажлиси чақиришдек буюк ғояга ҳамда Дуловга берилган кимса эди. Исён кўтаришга шай турган милиционерларни кўргач, алланечук титраб кетди, томоғига нимадир келиб тиқилди.

Чоришев икковлари шу соатнинг ўзидаёқ Дуловдан пулемёт сўраб хат ёзишди — бу исённинг муваффақиятини таъминлайди дейишди. Дуловнинг «фавқулодда муҳим жосуси» бўлган Қосимхон Чоришевнинг маълумотини яна Маҳмуд Хожаров олиб жўнади. Кутилмаган жавоб келди. Атаман Чоришев ўзининг шахсий қуроли ва яна милиционерларнинг икки-учта милтиғини юборсин (кези келиб қолса, буларни уларга қарши ашёвий далил сифатида ишга солишни кўзлайди) у дунё бу дунё менга бўлган садоқатларининг чинлигига бу энг охирги гаров бўлади, дебди. Чоришев милтиқларини жанговар ҳолатга келтирган Дулов қўшинининг командирларидан бири бўлмиш полковник Янчисдан тилхат олиб, топшириши керак эди.

Чоришев Янчис берган тилхат билан Дуловнинг олдига кирганда, атаман бундан хурсанд бўлганлигини яшириб ўтирмади. Россиянинг келажаги ҳақида узоқ ва чиройли гапирди, кабинет ичида салмоқли ва мағрур қадам ташлаб бориб келиб турди, юзига ўзгача бир маъно берди, қошлар чимрилди, қайғу зўридан лабларининг икки чеккаси қуйи тушди, жағлар шикоят ва ғазабни ифодалаб бўртиб чиқди. Кейин у Чоришевнинг қаршисига келиб тўхтади, қўлини унинг елкасига қўйиб туриб, деди:

— Большевиклар сенга ишонмай қўйишаётган эмиш. Одамларим эшитишибди. Бу гаплардан хабаринг борми?

(Давоми бор).

(Давоми. Боши газетанинг 1 март сонида).

КАСБ ЎРГАН-МОҚДАЛАР

— Сизга нима керак, холажон?

— Қизимга жемпер олмоқчийдим.

—Қизингиз неча ёшда, қанақа рангни ёқтиради, —дея бир неча жемперларни харидор олдига қўйди Нилуфар Содиқова унга хушмуомалалик билан.

Марказий универмагнинг тайёр кийимлар бўлимида ширин суханлик билан муомала қилаётган ёшгина қизларга назар солиб турган Ғафур ака Азимов, беихтиёр:

—Баракалло, сотувчи деган шундай чаққон, харидорни дидига мос кийим-кечак кўрсатиши керак,—деди.

Н. Содиқова, Ш. Маҳкамова, Н. Алимова, С. Иноғомовалар Марказий универмагда савдо қилмоқдалар. Бу қизлар пойтахтдаги 12-мактабнинг 10-синф ўқувчилари. Улар ўқиш билан бир қаторда сотувчилик касбини ҳам ўрганмоқдалар. Бу касбни 50 дан ортиқ ўқувчи қиз эгаллаётир.

Мактабда савдо билимини О. Н. Гаркинадан ўрганиб, тажрибани Марказий универмагда ўтказаётган қизларга универмагнинг етакчи ва тажрибали сотувчиларидан Н. Дурановская, А. Абдулхаев, Е. Рагожина, Н. Раҳимов, А. Беловлар ўз касбларини аямай ўргатмоқдалар.

СПОРТ

МАВСУМГА ТАЙЁРГАРЛИК

Пойтахтимиздаги 20-мактабда физкультура ва спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. Физкультура дарслари қизиқарли ўтказилади. Баскетбол, гимнастика волейбол, шахмат-шашка ва футбол бўйича секциялар ишлаб туради. 1966 йилда спорт секция л а р и д а 250 ўқувчи қатнашган бўлиб, шулардан 50 ўқувчи разряд, 70 ўқувчи эса ГТО ва БГТО нормаларини бажардилар. 1967 йилда секцияда қатнашувчилар сони 300 га етди.

— Бу йил,— дейди физкультура ўқитувчиси Саидаҳрол Шомуродов,— 60 разрядли спортчи тайёрлаш имкони бор. Физкультура ўқитувчилари — С. Шомуродов, Ф. Хўжаев, А. Умаровлар ўзларининг билим ва тажрибаларини ўқувчиларнинг соғлом ва бақувват бўлиб ўсишлари учун, спортда яхши натижалар кўрсатиб, мусобақаларда муваффақиятли қатнашишлари учун сарфламоқдалар.

Аброр Қаюмов раҳбарлик қилаётган баскетбол секцияси аъзоларидан тузилган мактаб терма командаси 58-мактабда ўтказилган район биринчилигида 150-мактабдан сўнг фахрли иккинчи ўринни қўлга киритди.

Пионерлар ўртасида баскетбол бўйича 50-мактабда ўтказилган район биринчилигида 20-мактабнинг ёш баскетболчилари мукофотли учинчи ўринни эгалладилар. Ҳозир мактаб спортчилари май ойида бўладиган ўқувчиларнинг спартакиадасига ва ёзги мавсумга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Т. ЮСУПОВ.

ЖАҲОННИНГ МАШҲУР ШАХМАТЧИЛАРИ

ВИЛЬГЕЛЬМ СТЕЙНИЦ

Шахмат оламида бирдан ярқ этган «юлдуз» — Поль Морфининг «сўниши» — ўйиндан четлашиши билан Ғарбий Европада биринчилик яна немис мастери А. Андерсенга ўтди. 1862 йили у Лондонда ўтказилган иккинчи халқаро турнирда тағин ўз маҳоратини жаҳонга намойиш қилишга — биринчи мукофотни олишга муваффақ бўлди. Бу турнирда қатнашган прагалик ёш Вильгельм Стейниц олтинчи ўринни олади. Лекин унинг бутунлай янгича, ўзига хос ўйин услуби шахмат оламининг эътиборини тезда ўзига жалб этади.

Орадан кўп ўтмай у кетма-кет кўпгина машҳур шахматчиларни енга бошлайди. Унинг ўйинларида ажойиб-ғаройиб комбинациялар учрамаса-да, лекин стратегик муаммоларни моҳирона ҳал этарди.

Стейниц эришган муваффақиятлар Лондон шахмат клуби учун унинг Андерсен билан матч ўйнашини ташкил қилишга асос бўлди. Андерсен бунга розилик билдиради.

Бу тарихий матч 1866 йилнинг 18 июлида Лондонда бошланади. Матч шартига кўра ким олдин саккиз партияни ютиб чиқса, ўша ғолиб саналарди. Кескин кураш натижасида рақибидан анча ёш Стейниц 8 : 6 ҳисобида ғолиб чиқади ва Европанинг бинобарин жаҳоннинг биринчи шахматчиси даражасига кўтарилади (бу унвон 1886 йилда Стейниц Андерсеннинг талантли шогирди Цукерторт устидаги эришган ғалабасидан кейингина расмий бўлиб қолди).

Қадимий ақл-идрок ўйини — шахмат тараққиётида жаҳоннинг биринчи расмий чемпиони В. Стейницнинг назарий ҳамда амалий фаолияти муҳим роль ўйнади. Стейниц 1836 йилда Прагада камбағал оилада туғилди. Вильгельм мактабда ўқиб юрган йиллари математикага ишқи зўр эди. 12 ёшида шахмат билан ошна бўлди ва шу-шу уни қўлидан қўймади. 1858 йили у Венага кўчиб келади ва Политехника институтига студент бўлиб киради.

Бироқ, моддий қийинчиликлар натижасида ўқишни ташлашга мажбур бўлади. Шундан кейин унинг оғир саргардонлик ҳаёти бошланади. Лекин шундай бўлса ҳам «икки тошнинг орасида» у шахмат маҳоратини тинмай ошириш имкониятларини топади.

Стейниц жаҳон биринчилигини ўз қўлида сақлаб қолиш учун ўттиздан ортиқ матч ўйнаган. У Верд, Мэкензи, Гунсберг, Шиффес кабиларнинг «кўзини очирмаган», Цукерторт ва Чигоринни икки бордан, Блэкберини эса ҳатто уч марта енгган. Стейниц ўзининг шахматга бўлган зўр қобилияти туфайлигина эмас, балки бу ўйиннинг янги ва тўғри методларини топганлиги учун ҳам бунчалик кўп муваффақиятларга эришган, деб тушунмоқ даркор.

Диаграммадаги вазият Андерсен — Стейниц матчининг 5-партиясида вужудга келган. Қора доналар билан Стейниц ўйнаган. Доналар жиҳатидан устунлик оқларда, буннинг устига ташаббус ҳам уларнинг қўлидадек. Бу ўйинни кузатган кишиларнинг гувоҳлик беришларича, Андерсен «Ютуқ нақд чўнтакда» деб ўйлаган.

Бироқ Стейниц ўйинни кутилмаган тарзда давом эттиради: 1... Ле6 — е4! (энди 2. f2:е3 бўлса, қоралар 2... Ле4:д4+дан сўнг «кишти — қойим» билан дурангга эришмоқчи. Бунга кўнмаган Андерсен, ютамап деб, эҳтиётсизликка йўл қўяди) 2. f2 — f3? d4 — d3! (бу ажойиб манёврни Стейниц олдиндан тайёрлаб қўйган эди. У яна бир рухини қурбон қиляпти-я!) 3. f3 : е4 3... Ке3 : q4+! 4. Лf1—f2 (4. Крд1—h1? бўлса, 4... Ле2—h2х) 4... Св6 : f2+5. Крд1—h1 (оқлар ёш рақибининг яна бир яширин тузоғига илиняпти. Бундан кўра 5. Крд1—д2 бироз дурустроқ эди — буни ўзингиз текшириб кўринг) 5... Ле2 — е1+ 6. Крh1—д2 Ле1—д1+ 7. Крд2—f3 (ёки 7. Крд2—f3 (ёки 7. Крд2—h3 Лд1—д3 х) 7... Кд4—е5+ 8. Крf3 : f2 Ке5 : f7 9. Крf2 : д1 d3—d2. Оқлар таслим бўлди.

Бу Стейниц ижодига хос бир мисолдир.

1894 йилда 26 яшар Эммануиль Ласкердан енгилган В. Стейниц шахмат тожини унга топширади.

Стейниц 1883 йилгача Лондонда яшаган, кейин Нью-Йоркка кўчиб кетган. Амалий ўйинлардан ташқари, у назарий текширишлар олиб борища ҳам кўп вақт сарфлаган. Стейниц мақолалар, китоблар ёзиб, ўзининг янги назарий фикрларини баён қилди, шахматчиларни шу йўлдан боришга даъват этди ва қисман бунга муваффақ бўлди. Умрининг охири муҳтожликда ўтган В. Стейниц 1900 йил 13 августда вафот этди.

«Октябрь революцияси» номли тепловоз-вагон ремонт заводининг бадиий ҳаваскорлари келгуси кўрикларга жиддий тайёргарлик кўрмоқдалар. Заводдаги бадиий ҳаваскорлар орасида маҳоратли раққосалар, куйчилар ва ашулачилар етишиб чиқмоқда. Ҳаваскорлар коллективи фақат шаҳримиздагина эмас, республикамизда ҳам энг яхши ҳаваскорлар коллективидан бири ҳисобланади.

Суратда: (чапдан ўнгга) электр аппарат цехининг ишчиси В. Омец, 1-механика цехининг ишчиси Ольга Бек ва электр аппарат цехининг ишчиси Ю. Дайковлар ўз санъатларини намойиш қилмоқдалар.

Б. Таматаев фотоси.

Шаҳардаги «Динамо» спорт жамиятига қарашли «Динамо» стадиони қошидаги велосипед спорти секцияси бўлажак ёш спортчилар тайёрлашга алоҳида аҳамият бераётир. Ҳозир бу секцияга қирқ ёш спортчи қатнашмоқда.

СУРАТДА: велосипед спорти секциясининг бош тренери спорт мастери Ю. А. Петров бир группа ёш спортчилар билан машғулот ўтказяпти.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

МУВАФФАҚИЯТЛАР СОЛНОМАСИ

Кейинги йилларда Иттифоқимизнинг энг кучли автомоделчилари сафидан ўзбек спортчилари ҳам жой олдилар. СССР терма командаси составида биз тошкентлик спорт мастерларидан Г. Кострикин ва О. Масловларни ҳам кўрамиз. Бу икки спортчи кўпгина халқаро мусобақаларда қатнашиб, мукофотли ўринларни эгаллаган. Ўтган йили бўлиб ўтган мамлакат биринчилиги мусобақасида тошкентлик спортчилар мамлакат чемпиони унвонини қўлга киритиб қайтдилар. Самарқандлик Н. Курганов билан бирга бу спортчилар мамлакат чемпионатида ўрнатилган 9 рекорднинг тўрттасига ўз имзоларини чекдилар.

* * *

Бутуниттифоқ аренасидаги мусобақада ўзбек ультра қисқа тўлқинчилари ҳам яхши натижаларга эришдилар. Уларнинг «Дала куни» деб номланган махсус мусобақаси бор. Бу мусобақага маълум бир масофага маълумотни энг тез етказган спортчи биринчи ўринни олади. Ҳозирги пайтда ўзбек ультра қисқа тўлқинчиларининг олдинга тушадиган спортчилар йўқ. Улар иттифоқ чемпионларидирлар.

* * *

Республикамизни кўпгина жойларда серқуёш дейишлари билан бирга, яна ниҳоятда қуруқ ҳаволи ҳам дейишади. Лекин ўзбек досаафчилари бу фикрни тан олмадилар. Улар «Ёш денгизчилар» комплекси бўйича ўтказилган иттифоқ биринчилиги мусобақасида мукофотли ўринни эгалладилар.

* * *

Тошкентликлар бир неча марта ўз кўзлари билан парашютчиларнинг ҳаводаги кўрсатган чиройли ҳаракатларини кўриб, ҳайратда қолганлар. Фасхуддинов, Бесстрашнов, Тожиматов каби ўзбек спорт мастерларини кимлар танимайди дейсиз. Шунингдек, иттифоқимизнинг ва жаҳоннинг мутлоқ чемпиони Крестьянников, жаҳон рекордчиси Голдобин, Чепелов, Дугановлар фақат иттифоқимиздагина шуҳрат қозонмай, чет элларда ҳам мақтовга сазовордирлар. Ўтган йили иттифоқ биринчилиги мусобақасида ўзбек парашютчилари фахрли тўртинчи ўринни қўлга киритдилар.

* * *

Халқаро мотоциклчилар федерацияси (ФИМ) да Борис Дресвянников ва Геннадий Крюченколарнинг маҳорати ва жасурлигини кўп бор қайт этиб ўтган эдилар. Улар халқаро мусобақаларнинг олтин ва кумуш медаллари эгасидирлар. Тошкентлик бу икки спортчи фахрли мукофотларни ўтган йили кўксига таққан эди.

* * *

Мерганларнинг Лейнинге шаҳрида ўтказилган халқаро мусобақасида тошкентлик Станислав Муравьев ҳам муваффақиятли қатнашди. У мерганлар орасида бир олтин, икки кумуш ва яна бир бронза медални қўлга киритди.

* * *

Тошкентлик спортчи сув моделлари конструктори Андрей Разумовский ўтган йили қийин бир имтиҳон топширди. Мамлакат биринчилиги мусобақасида Андрейнинг модели радио орқали бошқарилганда, энг тез ва жуда ҳам чиройли манёврлар қилиб, томошабинлар олқишига сазовор бўлди. Разумовский Бутуниттифоқ мусобақасидан олтин медаль билан бирга Иттифоқ чемпиони унвонини ҳам пойтахтимизга олиб келди.

Редактор ўринбосари Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

2 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 А. Навоий юбилейи олдидан. Ойбек. «НАВОИЙ» романидан парчалар (ўзбекча).
18.30 Ўзбекистон радиоси квартетининг концерти.
19.20 Татар куйлари.
20.00 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (русча).
20.30 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт.
21.20 **«Шоймардон Қудратов ташаббуси асосида»** деган радиоочерк (ўзбекча).
22.00 **«Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан»** (ўзбекча).
22.10 **Кечки куйлар.**
22.40 «Бизнинг номзодлар». Т. Зажицкаянинг «Зулфия қўшиқлари» деган радиоочерки (русча).
23.20 ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИ ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ ТАЛАБЛАРИГА МУВОФИҚ КОНЦЕРТ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 «Вена романтиги» деган музикали эшиттириш.
19.30 **Ёшлар ижоди. А. Муқимов. «ХАЙРИ ХОЛА»** деган ҳикоя (ўзбекча).
20.10 Ўзбекистон композиторларининг оммавий қўшиқлари.
20.50 «Юбилей вахтасида» деган эшиттириш (русча).
21.00 **Тожикистон санъат усталари — Ўзбекистон пахта усталарига.**
21.30 Белоруссия радиоси эстрада оркестри ва солистларининг концерти.

3 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 **Ўзбек операларидан парчалар.**
9.30 **Танбур тароналари.**
10.10 **Таниқлик ижрочилар концерти.**
11.10 **Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан.** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор У. Турсуновнинг «Ўзбек адабий тилининг ривожланиши» деган суҳбати (ўзбекча).
11.25 Экран куйлари.
12.15 **Спорт эшиттириши** (ўзбекча).
12.30 Қўшиқлар ва рақслар.
13.30 Дўстларимиз эстрадаси.
16.10 **Қардош республикалар музика маданияти. «ДЎМБИРА ОШИҒИ»** деган музикали эшиттириш.
16.25 Туркманистон, Қирғизистон ва Озарбайжон композиторларининг асарлари.
17.00 Ўзбекистон артистлари ижросида рус ва чет эл композиторларининг романслари.
18.10 П. И. Чайковский. «Итальянча каприччио».
18.30 **Сайловчилар учун концерт.**
19.20 Социалистик мамлакатлар халқларининг куйлари.
20.00 «Изланиш билан ўтган умр». Арманистон радиосининг эшиттириши (ўзбекча).
20.10 «Ўтмишнинг машҳур артистлари» деган музикали эшиттириш.
20.45 **Сиёсий билимлар радиоуниверситети.** Ш. Каримовнинг «Ўзбекистон — СССР халқлари қардошлик оиласида» деган суҳбати (ўзбекча).
21.20 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт.**
22.00 **«Дунё воқеалари»** (ўзбекча).
22.10 **А. Навоий ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.**
22.40 **Самарқанд шаҳрининг 2 минг 500 йиллиги олдидан. Б. Бойқобилов. «САМАРҚАНД САДОЛАРИ»** (ўзбекча).
23.20 **Қишлоқ хўжалик илғорларининг талабларига мувофиқ концерт.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Рус куйлари.
19.00 Жаҳон прогрессив адабиёти. Араб ёзувчиси Ю. Идриснинг «Машина» деган ҳикояси (русча).
19.30 Б. Бровцин. «Семурғ» балет-сюитаси.
20.10 Оркестр куйлари.
21.00 Н. Аминов ва Б. Исоқова ижросида гожик қўшиқлари.
21.30 «Механизаторлар марраси» (татарча).

„ЗАНГОРИ" ЭКРАНДА

2 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 «Цирк усталари». Заставников.
18.45 Халқ контроли ҳаракатда.
19.05 «БЕШ МИЛЛИОН ГУВОҲ». Бадиий фильм.
20.40 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.45 Телевизион янгиликлар.
21.00 Новеллалар телевизион театри. А. Алексин. **«Тўй олди кечасида».**
21.25 **«Тошкент истиқболи».**
21.45 **«Шайхзодамиз».** Адабий эшиттириш.
22.15 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Инсонда ҳамма нарса гўзал бўлиши керак».**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

18.00 Болалар учун. **«Ҳайвонот дунёсига саёҳат».**
18.30 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. **«Чизма геометрия».**
19.30 «ОЧИЛГАН ҚЎРИҚ». Бадиий фильм (1-серия).

Рус тилида:

20.10 Орёл шаҳри ташкил топганининг 400 йиллигига бағишланган ҳужжатли фильм.
20.20 Телевизион янгиликлар.
20.30 **«Инсон ва вулқонлар».** Телеочерк.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 Жаҳон бир ҳафта ичида.
21.30 Л. Зорин. **«Дўстлар ва йиллар».** Пушкин номидаги Ленинград Давлат академик театрининг спектакли. Ленинград шаҳридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
00.30 Интервидение. «Конькида фигурали учиш бўйича жаҳон биринчилиги мусобақалари». Вена шаҳридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «Спартакиада кундалиги».
02.30 Москва эшиттиришларининг охири.

3 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.15 Болалар учун **«Яак ва робот»** мультфильми.
18.25 **«Звездочка»** телевизион журнали.
19.00 Индустрия озуқаси.
19.20 Туркистон ҳарбий округи штаби духовой оркестрининг концерти.
20.00 Эшиттиришлар, программаси ва эълонлар.

Ўзбек тилида:

20.15 Телевизион янгиликлар.
20.30 **«Агитпункт чироқлари порлайди».**
20.45 Ёдгорликлар.
21.10 Ота-оналар университети.
21.50 **«Санъат усталари».** Яйра Абдуллаева.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 **«Панжоб куйлари».** Тошкент шаҳар 24-мактаб бадиий ҳаваскорларининг концерти.
18.30 Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун **«Чизма геометрия»** (рус тилида).
19.30 Телевизион янгиликлар.
19.40 «ОЧИЛГАН ҚЎРИҚ» бадиий фильми (2-серия).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.20 Чемодандаги музей.
21.50 Ж. Оффенбах. «Италияликлар иштирокида зиёфат». Музикали телеспектакль. Свердловскдан олиб кўрсатилади.
23.00 Янгиликлар эстафетаси.
24.00 Ленинграддан музикали эшиттириш.
00.30 Интервидение. «Конькида фигурали учиш бўйича жаҳон биринчилиги мусобақалари». Вена шаҳридан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида «Спартакиада кундалиги».

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 2/III да **Мазепа**, 3/III да **Боғчасарой фонтани.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/III да **Сарвқомат дилбарим**, 3/III да **Ўлимдан кучли.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/III да **Ўғил уйлантириш**, 3/III да **Катта концерт.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 2, 3/III да **Ҳиндистон артистларининг концерти.**

КИНО театрларда

2 МАРТДА

Етти оғайни фарзандлари — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «СПУТНИК», «ДРУЖБА», ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун)

Эльбадаги учрашув — СОБИР РАҲИМОВ номли, «МИР» (кечқурун).

Лайлак келди — ёз бўлди (кеч соат 6 ва 8 да). **Ҳовлимизнинг бир куни** (кеч 9-40 минутда) — «МОСКВА».

Менинг ниятим (кеч соат 9-45 минутда), **Тентаклигим тарихи** (кеч 6 ва 8 да) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Сўнгги қаллоб — «ФЕСТИВАЛЬ» (кечқурун).

Бедорликда ўтган тунлар — «СПУТНИК» (кеч соат 7 да).

Уларни афтидан танирдилар — СОБИР РАХИМОВ номли (кеч соат 6 да).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
2, 3, 4 мартда
Ҳиндистон артистларининг

КОНЦЕРТИ

Машҳур раққоса Индрани иштирокида Ҳиндистон музика ва рақслари.

Программада: **классик, халқ, замонавий** рақс ва мелодиялар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар концерт залида кундуз соат 2 дан, район кассаларида эрталаб соат 11 дан сотилади.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИГА

холодильникдан фойдаланиш бўйича **техник** ёки **мастер**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 32-уй (ҳисоблаш маркази)га мурожаат қилинсин.

ЎРТА ОСИЁ ТЕМИР ЙЎЛИ ТОШКЕНТ БЎЛИМИНИНГ

Тошкент узелида ва бошқа станцияларда ишлаш учун **торозбонлар** ва **стрелкачилар**

КЕРАК

Ўртача иш ҳақи бир ойда 70 сўмдан 100 сўмгача.

Кечасиги сменада ишлаганларга икки кун, кундузи ишлаганларга бир кун дам олиш берилади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан, бошқа станцияларда ишловчилар эса квартира билан таъминланади.

Ишга қабул қилинганларга ўзи ва оиласи учун СССР темир йўлида юриш ҳуқуқини берувчи бепул билет берилади, оилалилар эса қўшимча равишда Ўрта Осиё темир йўли бўйича бепул юрадиган билет билан таъминланади.

Шаҳардан ташқарида турадиганларга турган жойидан ишлаган жойигача шаҳар поездлари учун билет берилади. Оила аъзолари эса провизион билетлари билан таъминланади.

Ишга қабул қилинганлар 50 процент ҳақ тўлаб олинадиган махсус кийим билан таъминланади.

Янги ўқув йилида транспорт институтлари ва техникумларида ўқишни хоҳлаганларга кириш имтиҳонларини топшириш учун тайёрлов курслари ташкил этилади. Йирик узелларда кечки ёшлар мактаблари ишлайди.

Ишга кириш учун ҳар куни эрталаб соат 9 дан кеч соат 5 гача Тошкент темир йўли бўлимининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин: Тошкент пассажир станцияси, Салор, 6-уй. Телефонлар В-9-33-03, В-8-45-69, В-8-44-69.

«УЗАВТОРЕМОНТ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

токарлар тайёрлаш бўйича шогирдлар

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати 3 ой. Ўқувчиларга стипендия тўланади. Машғулотлар 2-авторемонт заводида (Чехов кўчаси, 18 уй) **20 мартдан** бошланади. Курсни тамомлаганлар Тошкент шаҳридаги авторемонт заводларига ишга жойлаштирилади.

8 Март кўчаси, 57-уйдаги №1, Чехов кўчаси 18-уйдаги №2, Сағбон кўчаси, Заводской проезди, 54-уйдаги №10 авторемонт заводлари.

Тошкент шаҳар, 8 Март кўчаси 57-уй, 2-кават, 15-хона. Кадрлар бўлимига эрталаб соат 8 дан 4 гача мурожаат қилинсин. (5-, 12-трамвайлар, 17-автобус, «Зелёный рынок» тўхташ жойи). Телефонлар: —Е —6-28-88, қўшимчаси — 3—19.

«ТАШОБЛСЕЛЬСТРОЙ» ТРЕСТИГА

қарашли

қурилиш материаллари комбинатига руда ва иш ҳақи бўйича **старший инженер, темир-бетон** ва **ёғочни қайта ишлаш** бўйича **инженерлар, экономист нормаловчилар, техниклар, таъминот бошлиқлари, электриклар, электрослесарлар, слесарлар, ёғочни қайта ишлаш** бўйича **ишчилар**

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Бектемир посёлкаси, Набережная кўчаси. 1-кўчма механик колонна биносига мурожаат қилинсин. (17 автобус, 9-автобаза тўхташ жойи).

Тошкент шаҳар, Октябрь район, «Ленинчи» маҳалла комитетининг йўқолган уч бурчакли печати

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор —В3-02-49 дан В3.02.58 гача. Редактор — В3.53.76: редактор ўринбосарлари — В3.29-33, В3.29.09: масъул секретарлар —В3.27-22: партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари —В3-29.42: саноат, қурилиш ва транспорт бўлими— коммутатор орқали 7.81: адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55: хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29.70: фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —В3.27.57; ахборот бўлими —В3-65-57: эълонлар бўлими — В3.81.42.

2 МАРТ, 1967 ЙИЛ. Р. 05171. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. № 2846.